

Igazságos tehermegosztás a községekben.

Irta: Dr. Scitovszky Béla m. kir. belügyminiszter.

Néhány héttel ezelőtt szakértekezletet tartottam, amelyen az önkormányzati testületek háztartásának rendezéséről szóló törvénytervezet került megvitatás alá. A két napig tartó szakértekezlet a tárgyilagos és figyelmes szemlélőre nézve rendkívül tanulságos volt. Megállapíthatjuk, hogy a tervezetet örömmel üdvözölték azok, akik egyéni, vagy érdekeltségi szempontokon túl emelkedve, felismerték benne a nemzet egészének és a köznek jól felfogott érdekét szolgálni kívánó alapgondolatot.

A szakértekezleten felszólalók jórésze, úgy szólván, csak részletkérdésekkel foglalkozott. Nem akarom csorbitani a részletkérdések fontosságát, mert ezek, a javaslatban érvényesített eszméknek az életbe való átültetésénél, igen fontos szerepet játszhatnak. E részletkérdésekre vonatkozó, tárgyilag helyt álló észrevételeket mérlegelni is fogom a javaslat végleges szövegének kidolgozásánál.

A részletkérdések labirintusában barangolva, a legtöbben nem méltányolták azt a szociális szellemet, amely a szociális és gazdasági életben óriási fontossággal bíró köztehermegosztási problémát viszi közelebb az igazságos megoldáshoz.

A javaslat alapgondolata ugyanis az, hogy azt az állami segítséget, amelyet a községek eddig kaptak, igazságosan ossza fel a községek között. Ne az legyen a döntő, hogy az állami jövedelmek melyik községben folynak be, hanem minden község

annyit kapjon az állami segítségből, amennyi közigazgatási elemi szükségleteinek fedezésére kell. Vége lesz tehát annak az igazságtalanságnak, hogy az amúgy is kedvezőbb anyagi helyzetben lévő nagyobb községek, a szerencsés véletlen következtében, jogosultalan előnyöket élvezzenek, viszont a többi szegény község lakosságának tulterhelésével se tudja legprimitívebb szükségleteit fedezni. Számokban beszélve, előreláthatólag 2681 kis- és nagyközség helyzete javulna meg.

Ha minden egyébtől eltekintünk is, tény az, hogy a javaslat rendelkezései folytán, községeinknek 80 %-a kedvezőbb háztartási helyzetbe jutna és hogy az önkormányzati testületek jövedelmének arányosabb, tehát igazságosabb megosztása biztosítva lenne.

E rövid cikk keretében nem óhajtok foglalkozni a javaslat egyes szakaszaival fűzött szakszerű és néha, talán helyt álló megjegyzésekkel, csak általánosságban igyekszem néhány aggályt eloszlatni. A leghangzatosabb és mindenkor legnépszerűbb jelszavak egyikének, az önkormányzat védelmének, jelszava alatt emeltek néhányan kifogást a törvényjavaslat ellen. Az önkormányzatot féltik a központi államhatalom megerősödésétől. A jelszóval élők csak az érem egyik oldalát nézik. Nem látják az érem másik oldalát, azt, hogy a mai közigazgatási önkormányzati testületek az államhatalom részéről nem voltak elkényeztetve. A községek és városok izgatása, mond-

(Folytatás a 2-ik oldalon.)

Salgótarján Sztranyavszky Sándor dr. államtitkár képviselőjelöltsége mellett. Az ipartestületi székház avatása.

Senki sem hitte még néhány nappal ezelőtt, de még negyediken reggel sem, hogy a salgótarjáni ipartestület székházának avatása folytatólag képviselőjelöltségre fog szélesedni. Senkisem gondolta, hogy a lelkesedés határtalan hullámvérésében megelőzi Salgótarján az eseményeket és felajánlja egy röglönzött küldöttség gyűlés keretében a jelöltséget annak, aki megsem vált tőle s aki minden ideig és szeretet szálával ide van kötve ehhez a kerülethez.

Fizikai idő hiányában nem tudjuk méltatni ennek a ténynek helyi és országos jelentőségét, ma csak a ragyogó tények és események egymásra következő krónikázzuk le, ahogy manapján ezek megestek az osztatlan Salgótarján ünnepi részvétele, lélekegyüttérzése mellett.

Már kora reggel ünnepi csapatok járták az utcákat sietve az urnapi körmenetre, amelyre az ipartestület is zászló alatt vonult fel.

A gyönyörű napsütésben ragyogott az új székház aranyos felirata és várta az ünnepségek megkezdését, a székházavatást.

Háromnegyed tizenegykor futott be az államtitkár képviselő autója, akinek kíséretében Soldos Béla főispán és Maytényi Gyula újságíró érkeztek meg Bálissagyarmatról. A főszolgabírósnál a város és járás vezetője, hivatalfőnökei fogadták a friss rugalmassággal kiszálló államtitkárt, aki rövid megbeszélés után kíséretével átvonult az ipartestület új székházába.

Az ajtóban ifj. Timaróczy Sándor ipartestületi elnök és az ipartestület vezetőse fogadta a magas vendégeket, akik az ipartestületi tagok éljenző sorfala között vonultak be az új nagyterembe. Az új nagytermet ekkora megtöltötte teljesen az ünneplő közönség, amelyek sorában ott láttuk Salgótarján minden számottevő egyéniségét élükön dr. Fürst Kálmán polgármesterrel s az egyesü-

letek vezetését, az iparosságot teljes számmal, valamint a vidéki ipartestületek küldöttségeit élükön Papp József központi igazgatóval és Ring Gyula hatvani körzeti elnökkel valamint Füredi Lajos főtitkárral.

A közönség elhelyezkedése után a bányaiparos dalárda elénekelt a Hymnuszt. Ezután következett a különböző egyházak lelkészeinek beszéde.

Elsőnek Traum Péter esperes a következő beszédet tartotta:

Isten nevében! E szóval, az Isten szavával csendül föl ajkainkról az ige, mikor e szép székház fölavatási ünnepén itt állunk. Esményiséget keres az ember. Esményiséget sürget a bölcs s az eszmények bukásán sir az élet. Innen van, hogy olyan gyakran lendülünk föl oda, ahol a legtokéletebb eszménység az Isten lakozik, mert belőle fakadnak azok az eszmék, melyek az emberi lét alapjai, melyekből az emberiség a jobbrafordulás és törekvés napjaiban táplálkozik.

Az Irásban olvasom a teremtet kezdetén az Isten-lelke lebegett a világ felett. Lélekből, eszméből lett a világ, a Nap, a Hold, a fű, a fa, a virág, szóval a millió és millió alak, mely a mindenséget az Ő rendeltetésében kitölti. S ha ez a beláthatatlan lendülés rendeltetését be akarja tölni és célját elakarja érni, ezt annak a Léleknek erejével teszi, mely a létbe csókoltta bele.

Kétségtelen, hogy minden alkotás, bizonyos eszmekörből fakad és ebben mozog. Ennek az új szép székháznak köveit bizonyos eszmék ereje emelte. Eszmékből nyert lélet s a mai nappal indul neki az életnek. Akarom hinni, hogy az alkotók lelkéből különösen három eszme szövődik bele az épület köveibe, falaiba s ezeket sugározza ki az életbe. Akarom hinni, hogy e kövekben benne él a társadalmi együttartozás öntudatának, a hazafiságnak és a hitnek szent eszmeköve. A mai élet útőerén tartva a kezet, lehetetlen, hogy ne eze-

is a mélységekben szakadatlan küzdelem van.

A bánya tárnái, zeg-zugos folyosói, a széntermelő munkahelyek hálózata be a föld rejtelmes sötétjét.

Ebbe az örökös éjszakába ereszkednek le mindennap a munkások.

Ide hajtja őket a falat kenyér, amit mindennap meg kell szerezni a munkaház asztalára.

Más embernek az Isten szabad ege alatt kell szaladni, fáradni, izzadni, fejét törni az életért, ők mindennap el kell tűnjének a föld méhébe, keményen küzdeni a szénrel, a sötétséggel, gőzzel, vízzel, hideggel, meleggel, robbanó és öld halálos gázokkal s este ismét napfényre jönni s akkor megvan a kenyér!

S amíg hazafelé ballagnak, mindenkinek az arcán valami gond van. Felhozták onnan alulról a kenyeret, de mintha valamit otthagytak volna.

Nem tudják nevén nevezni, hogy mit, talán valamit az egészségből, erőből egy darabot az életkedvből, egy árnyalatot az arcszínből, egy kacagást, egy mosolyt az életből...

Ez a kenyérért való örökös küzdelem őszinte kritikája... S míg ők a föld mélyében termelnek, a telepeken az egyszerű bányászok köpüiben, mi alatt a munka katonáit belepíti a szénpor, a töprengés kinzó madarai röpködnek az életért való örökös aggodalom sötét szikráinak ijesztő aggodalmainak szomorú galambjai.

De szénpor, fáradság, harcok a föld

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Glosszák és életképek a fekete gyémántok földjéről.

Irta: Vadkerthy Béla Etes-Albertaknai tanító.

A fekete gyémántok hazája a szén országa, a szén világa.

Különös birodalom ez. Nem olyan mint ahogy azt fűtött kályha mellett meleg szobákban, napfényes vidéken, kertek között, fényes palotákban, hatalmas városokban, kisdud falvakban, a rónák és mezők, síkságok lakói elképzelik, amikor a köve vált napsugarat, a szurok-fekete gyémántot, a kőszentet, a kultúrának az emberi művelődésnek és haladásnak e csodálatos mozgató erejét és élesztőjét, játszi könnyedséggel vetik a tűzhelyre, és a kandallóba.

Nem!

A bányák közelében, ahol a zord telek eríthető eszközeit hozzák napvilágra a fekete gyémántok porától fekete lesz minden, fekete a hegy felett éppen úgy, mint ahogy fekete a hegy alatt is.

Fekete házak között, fekete arcu utak kigyóznak s fekete fényben vibrálnak a szemek a föld mélyében megsárgult emberek homloka alatt.

Azért nevezhetjük bátran és joggal, minden költői nagytűzés nélkül fekete földnek, fekete országnak a fekete gyémántok földjének a szénnek e fontos tűző, eszközünknek a lelő és termelő helyeit.

Kicsiny falucskák lapulnak a hegyek oldalához: Ezek a telepek.

A kolóniák, amelyeknek szénporos házaiban élnek a fekete emberek, a fekete gyermekek, fekete asszonyok akiknek a lelke és a szíve örökös tűzben lángol a vadvirágos, levendulás, akácillatos kis falucskák után, ahonnan a mindennapi élet kenyérkereső gondolai hozták és hajtották el őket a fekete gyémántok ásói közé...

S sokszor megmarad álomnak, karácsonyi mesének sirig tartó ábrándképnek a kis falu harangszavával, bájos tempomával elevenéget lehelő szépségeivel a bányatelepek szénért harcoló vitézei között, akik a fegyverszünet idejéig, azaz nyugdíjba vonulásukig, ha meg nem valószínűk az ifjú évek terveit s nem mentek vissza a faluba s nem költöztek eddig az álmok és vágyak szent fészkeibe, ahonnan elindultak ott is pihennek meg, a fekete gyémántok földjében csendes sirhantokban amelyek alatt, emberek élnek a mélyben, turják, vájják a földet, hogy embertársaiknak, meleget, fényt, boldogságot, megelégedettséget varázsoljanak az életbe.

Ha messziről nézzük a fekete gyémántok birodalmának egyes állomásait a telepeket amelyek a szénét ontó aknáknak és tárnáknak mellett vannak, úgy szemlélődésünkben; a csillék dübörögve gördülő zöreje koncentrálja figyelmünket a szén röpítő gözmozdonyok és villanyosok felé...

Viszik a jó szénét a rakodókra, ahonnan az ország minden részébe jut belőlük néhány ezer méterháza.

Szemeink azonban a bányák közelében keletkezett halmokat, dombokat sokszor hegyekké magasodottan tornyosult növénytelen, sivár salakszerű, palás agyagos sötét alakulatokat lát a telepek közelében. Ezek a bányából kikerült rossz szénből keletkeztek, persze igen gyakran jó szén is keveredik közéjük s azért a kevés jó szénért, amely legurult a hegyoldalán, ez a fekete szürke hegy is megkapta a maga mindennapi napszámait.

A közeli falvak népe, az utcák ismeretleni, szegény asszonyok, rokkant öregek, serdülő suhancok és hébe-hóba gyerekek, kiknek másutt nem jutott ki a mindennapi kenyér, akiknek elpirulna az arcuk, ha alamizsnáért kellene kinyújtaniok a kezüket, reggeltől estig kapargálják a fekete hegy oldalán a fekete gyémántot. Válogatják rongyos, foltos zsákjaikba a jó szenet, hogy legyen legalább fekete kenyérre.

Érdekes alakjai ezek a bányák vidékének.

Reggelenként a hegy tövében zsákjaikkal ismerősen bologatnak egymásnak, az asszonyok tereferél néhány percig, de aztán sietve szélednek szét, hogy a salak közül kikaparjék a kenyér.

Napjában háromszor-négyszer meg kell tölteniük zsákjaikat. Élniök kell.

Az a mindennapi kenyér amely az Isten áldotta kalász róna ajándéka, az ő asztalukra is eljut, de amíg eljut, amíg kikaparjék, füstös, kormos, poros lesz a kenyér, arc, s talán még a lelkük is.

S mialatt a hegy felett szorgos munka folyik az alatt odalenn a hegy alatt

(Vezércikk folytatása.)

hatjuk, nyolctized részben állami feladatokat lát el és most, amikor e feladat ellátásáért a kellő ellenértéket az állam meg akarja adni, kórusban hangzik fel a régi mondas: „Timeo Danaos et dona ferentes.” A tévedés az, hogy az államhatalom itt nem ajándékot ad, hanem az u. n. normál költségvetésben megállapított pénzösszeget adja azoknak a feladatoknak az ellátásáért, amelyeket különben az állami igazgatásnak kellene végeznie.

Jellemző, hogy a szakértekezleten verbéli önkormányzati férfiak, akiknél a vármegyei szolgáltat gyakorlati és jogászai képességgel is párosul, a javaslatban nem láttak semmi olyant, ami az autonómia sérelmének lenne nevezhető. De különben is, az általános fejlődés irányával szembe helyezkedni alig lehet. A közszabadságok klasszikus hazájában, Angliában hasonló a helyzet. Az önkormányzati testületek, saját anyagi erejükből, ott se voltak képesek a mai kor megszorított igazgatási teendőit ellátni s ezért az állam ott is anyagi segítséget adott nekik. Mi sem természetesebb, mint az, hogy anyagi támogatás esetében, az államhatalomnak polgáraival szemben való lelkiismereti kötelessége, hogy az anyagi támogatás felhasználását és hovaforrását a legszigorúbban ellenőrizze. Ez ellen az önkormányzat védelmének jelszava alatt sem lehet, jóhiszeműen, kifogást emelni. Sőt tovább megyek: az igazi önkormányzat csak a javaslat által teremtetett új alapon fog igazán ki-fejlődni. A javaslat szerint élesen el lesz határolva az önkormányzati testületeknek normál költségvetése az autonóm költségvetéstől. Ma a község jövedelmét állami feladatok teljesítésére használják fel s alig marad fedezet a községek legelemibb saját szükségleteinek kielégítésére. Ezekre a községi szükségletekre a jövőben több pénz jut és a község lakossága szívesebben fogja oda adni

filléreit olyan célokra, amelyek az ő helyi érdekeit szolgálják.

Harmadik érdekes tünet a javaslat megvitatásánál az volt, hogy igen sok felszólaló nem azt kifogásolta, ami a javaslatban benne van, hanem azt, ami nincsen benne. Hiányzik szerintük, a javaslatból az óriási anyagi megterhelést jelentő közmunkaváltság kérdésének a megoldása, a borfogyasztási adó rendezése és az iskolai terhek problémája. A felszólalók elismerték, hogy egy belügyi közgazgatási természetű javaslatban e kérdések alig rendezhetők. A javaslat értékből ez mindenesetre keveset vonhat le. A belügyi igazgatás a maga részéről elment addig, ameddig elmehetett. A szakértekezlet egyik felszólalója, aki annakidején magas közjogi állást töltött be, helyesen hangoztatta,

ket az eszméket sürgessük. Ez a hely nem lehet a társadalmi széthúzásnak sötét kamrája, mert akkor ebből nem nyérünk igazi életképeket Salgótarján arcúlatáról. Ez a hely nem lehet a hazátlanság szomorú tanyája, mert akkor a tártárjárás szomorú patkányomai verődnek ki újra szegény házunk testén. A mai világ szociális forgatagában eleven erővel tör föl színtre az igazság, hogy sem a munkának, sem az iparosnak, de általában az egész kultúrtársadalomnak azt legjobban a hazátlanság sötét büne. A történelem példa rá, hogy abból a zászlóból, melyre a hazátlanság jelszava van fölírva, sohasem fakadt sem jólét, sem áldás, sem dicsőség, hanem szegény, gyalázat, bu, baj, nyomor és bánat.

És nem lehet ez a hely a hitelenségnek temploma sem. Ennek a templomnak nincsenek tornyai sehol a világban és nem is emelik magasabb, ideális légkörbe az életet. Ide a salgótarjáni tornyok csúcán diszljó jelvényeknek kell besugározniok. Ragyogjon itt a kereszt, a csillag és legyen elevenné a kakas. A mai nehéz időkben nagy gondolkodók utjain járunk, ha emelkedetebb ivelésekkel költjük át az életnek hegyeit és völgyeit. Égjen itt a kereszt, gyuladjon ki a csillag s azután megcsillag a kakas is. S ekkor valóban rák derül a hajnal, mint a felkelő napnak életre keltő hírnöke. S ha pedig feltűnik a nap, aranyos sugarai föl csókolják az alvó életet, melyben a mindennapi életnek létfontartó munkája folyik.

Isten nevében. E kövekből tehát eszméknek, áldásos szellemnek kell ki

hogy törvényes intézkedésre volna szükség arra nézve, mi legyen az összes közterheknek az a mérése, amelynél többet egy állam polgárától sem lehetne megkívánni.

Ha már ilyen kormányzati intézkedés nem született meg, örömmel kell üdvözölni minden olyan kísérletet, amely az adóterhek további növelése helyett a meglévő keretek között igyekszik az önkormányzati testületek háztartása terén igazságosabb tehermegosztást teremteni. Nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy az egyenlő közteher viselés elvét a javaslatban lefektetett elgondolás a valósághoz közelebb viszi s ezzel egész országunk népességének és főképen a legrosszabb viszonyok között élő falusi lakosságnak sorsát és anyagi helyzetét könnyebbé fogja tenni.

sugározni. A virágnak azt az illatot kell lehelnie, mit a lélek rendelt bele. Ennek a háznak is szép, nemes, társadalom fentartó eszmék illatát kell lehelnie az életbe. Ha ezt nem teszi, össze fog omlani. Ha meg teszi, elér célját és nem épült föl hiába. Ezt adja az Isten, ehhez kérem az ő szent áldását!

Szabó Dezső, református lelkész János evangéliumából vett idézetekkel indulva ki tartott hatalmas felépítésű egyházi beszédet, utalt az új hajlék nagy horderejére célzott a régőhajtott időre, amidőn a salgótarjáni iparosság munkaeszközei majd puskává és fegyverré változnak. Ugyanolyan gyönyörű imával nyitotta meg megáldó szentbeszédjét dr. Csengődy Lajos evang. lelkész is s Illés három hajlékából kiinduló hasonlattal vezette le az új ipartestület jelentőségét nem feledkezve meg a trianoni délután tíz éves évfordulójáról. Schlesinger Dániel izraelita lelkész áldotta meg utójára az új székházat szép beszéd keretében:

Ifj. Timaróczy Sándor ipartestületi elnök megnyitotta a diszközgyűlést. Üdvözölte a megjelent magas vendégeket és az iparosság országos kiküldöttjeit. Felhívta Zdravics Béla alelnököt, hogy ismertesse a diszközgyűlés tárgyát.

Zdravics Béla alelnök a következőkben ismertette ezt.

Tisztelt Diszközgyűlés!

Mélyentisztelt Hölgyeim és Uraim!

Salgótarján város kisiparossága, látva az ország kulturális fejlődését és haladását, jelentőségéhez képest szükségesnek

látta, hogy kulturális téren a haladásban maga is résztvegyen, elhatározta, hogy meglévő székház-otthonát, a haladásnak megfelelően kibővíti. Azonban ez az évek előtt hozott határozat úgy látszott, hogy csak határozat marad, amennyiben a mostoha és nehéz gazdasági viszonyok, amelyek a kisiparosságot leginkább sújtják, arra engedtek következtetni, hogy a salgótarjáni kisiparosság ezen határozatot saját erejéből megvalósítani sohasem fogja tudni. En magam is aki az ipartestület kebelében szívvel-lélekkel ezen munkának létrehozása érdekében dolgoztam, bevallom, hogy reményeim sokszor ingadozók voltak és nem hittem, hogy a kisiparosságnak ez az óhaja valaha is valóra fog válni. — Azonban a Mindenható megadta nekünk azt a Férfit, aki a salgótarjáni kisiparosságnak ezen óhaját és kérését a legnagyobb szeretettel magáévá tette és befolyásával kieszközölte, hogy ez az óhaj megvalósuljon. Ezért a szeretetteljes pár/fogásáért a salgótarjáni kisiparosság nevében hálás köszönetemet fejezem ki a mi szeretett képviselőnk dr. Sztranyavszky Sándor államtitkár urnak. A salgótarjáni kisiparosság nevében köszönetet mondok a M. Kir. Kereskedelemügyi Minisztériumnak, aki 10.000 pengős és a M. Kir. Népjóléti és Munkügyi Minisztériumnak, aki 8000 pengős adományával tette lehetővé, hogy a salgótarjáni iparosoknak ezen székháza megépülhessen. — Tisztelt diszközgyűlés! Hálaival kell még, hogy megemlékezzem a mi szeretett polgármesterünkről, aki ezen munkának a létrehozása érdekében fejlethetetlen érdemeket szerzett, mert az ő jóakarátának tudható be az is, hogy Salgótarján város közönsége, — husz éven keresztül, — évi 3000 pengős segéllyel járul hozzá az ipartestületi székház építéséhez. Meg kell, hogy emlékezzem dr. Figus Béla urról, városunk főjegyzőjéről, ami szeretett iparbiztosunkról, aki minket ezen törekvésünkben, fáradságot nem kímélve, a legnagyobb jóakarattal támogatott és ezen támogatásért az iparosság köszönetét fejezem ki Szentpétery János városi főmérnök urnak, aki ezen építkezést teljes tudásával és hozzáértéssel, mint ellenőrző főmérnök vezette. Meg kell, hogy emlékezzem még a székház építését végző vállalkozókról, akik átérzve azt, hogy a salgótarjáni kisiparosságnak építenek otthonot, mindig a legnagyobb megértéssel igyekeztek tudásuk legjavát nyújtani, hogy ezen székház az ő dicsőségüket is hirdesse, ezért én nekik az ipartestület nevében hálás köszönetem fejezem ki az iparostársaimnak és támogatóinknak, akik ezen székház építéséhez több éven keresztül, a székházépítés javára rendezett mulatságok alkalmával, vagy más módon, kisebb-nagyobb összeggel hozzájárultak. Kötelességemnek tartom még külön megemlékezni a Salgótarjáni Gépgyár és Vas-

alatt, betegségek mind-mind felejtődnek a bányász udvarokon sikongó apró emberpalánták láttára akiknek emberségesebb jövődjéért semmi áldozattól sem riadnak vissza.

Ezeknek a nevelésére és tanítására szívesen költenek.

Ezt a munkát a telepeken az iskolák végzik. Ezek azok kohók, ahol a bányász szívok szeretettel telítik meg, ahol a parányi embercsemeték lelket széppé, nemessé gazdaggá, izmosítják...

A legszebb és legnagyobb a legmegkapóbb és leggyönyörűbb épülete ez a telepnek, nagyszerű berendezéssel, glóriás fényvel, pompás szemléltető eszközökkel, képgalériákkal s a legtöbb helyen lelkes szívű, melegen érző, Krisztusi szeretettől áthatott gondolkodásu, a bányászcsemeték iránt odaadó és, ön-feláldozó tanítókkal és ovónokkal, akiknek a tantermei, lélek-műhelyei igazi templomok, ahonnan a gyermekek nemcsak tudást, hanem finomságot, udvariasságot is visznek ki az életbe...

A Salgótarjáni kőszénbánya Részvénytársulat Nőgrádi bányaműveinek szentterületein keletkezett telepek iskoláinál a társulat Igazgatósága s tanügyi Referensége a legnagyobb körültekintéssel válogatja össze a tanügyi Status személyzetét s pazar bőkezűséggel karolja fel a tanügy mellett a pueri kultúrát...

Támogatja az árvákat, az elhagyottakat, az özvegyeket, a rokkantakat, a munkaképteleneket s egészségügyi intézményeiben szótlanul, csöndesen, lapon kívül igazi vöröskeresztes munkát végez.

(Erről azonban talán más alkalommal emlékeznék meg, ha óhajtják és kívánják.)

Most talán inkább arról mesélek és beszélek, hogy a föld alatt, a tompán csillgogó széntömb óriások között, hogy folyik a munka, hogyan jut a felszínre a fekete gyémánt, amit könnyű mozdulatokkal dobunk a hamvadó parázsra az égő zsarátnokra...

Leszállás a mélybe. A kőszénbánya bejáratánál vagyunk, Albertaknán... Ahol a Salgótarjáni Kőszénbánya gyűlése illő fekete gyémántjait fejti ide s tova Három és fél évtized óta. Az akna kürtője élesen bug beje a derengő szürkületbe. Ez az ébresztő, mely gyülekezésre hívja a telepek házaiban alvó bányászokat s a közeli falvak bányászait és vájárjait...

Kora reggel van. Egymásután jönnek szakadatlanul fénylő Carbid lámpákkal a hallgatag csöndes emberek a bányászok a fekete világ, fekete katonái fekete pionérai...

A „ferozolóban” az elosztó kamrában gyülekeznek össze. Fel-fel csendül a bányász köszöntés.

Jó szerencsét! Fogadjuk egymásnak Jó szerencsét!

S a ferozolóban a falon ragyogó Szent Borbálának koromfekete képe... mintha mosolyogna mintha belekacagna a lelkükbe... Jó szerencsét! Jó szerencsét! néktek, kik a föld gyomrában csak az elemek zugását, szívetek dobogását fogjátok hallani...

Képe alatt kigyulladt a kultúra

villanygyertyája... Megérkezett az altiszt, aki névsort olvas s megmondja kinek-kinek csapátja szerint a munkahelyét.

Ez a rendelés! Azután az aknász meg a főaknász vezetése mellett imádkoznak. Áhitattal ismétlik a fölolvast s előimádkozó altiszt után az imádságot. Csend van! Mintha templomban lennének. Csak sóhajok hallatszanak. Carbid lámpák sercegnék Majd lélekben megerősödve jó reménnyel mennek a mély bányákba alá.

A gépházban dübörögnek a kerekék. A bányász kopomp megszólal s a föld mélyéből előtűnik a felvonógép víztől csepegő, nyikorgó kosara... melybe egymásután szállnak be s mennek le, messze mélységekbe Niagara vizesesek között a bánya kincsejért... a fekete gyémántokért...

Egyik csoport jön ki, a másik megy be szünet nélkül... mint valami peripetuum mobile örökké váltják egymást, hogy folytassák a küzdelmet a szénért...

Lenn a szén birodalmában. Megérkezett Krupár Géza bányafőmérnök és üzemvezető, akinek a szívesességéből, mint a telep tanítója megtekinthetem azt a csodás világot ott lenn az irdatlan mélységekben.

Önkéntelenül is szorongó érzés fogott el, amikor elindult a felvonógép lefelé...

Ekkor értettem meg igazán, mily jellemző ez a köszönet: Jó szerencsét! Bizony 300—400 méternyi mély-

ségben a folyton ólálkodó bányarém tor-kában, nagyon is kell a jó szerencse.

S míg titokban régen felejtett imáimra gondoltam, a főmérnök szavai ütök meg kábult agyamat.

Itt vagyunk! Sötét alagutszerű folyosó... Nehány halkszavu ember kíván Jó szerencsét! Megnézzük a gépházakat, bepillantunk az istállóba, ahol a bányalovak ropogtatják a finom zabot s elindulunk vízben, tócsában, pocsolyában, zúgó patakokban a munkahelyekre, a numerákra...

A bányában a munkás igen ritkán dolgozik egyedül, hanem 2—3 avagy a szükséghez képest, nagyobb csoportokban.

Lenn a mélyben, a bánya több részre oszlik. Ezek a tárnák. Ez a bánya főbejáratát képezi. Ebből ágaznak szét a mellék tárnák vagy vágatok, vájatok. A vájatok menete a szén menetétől függ.

Hogyan dolgoznak a föld mélyében? Tekintsük meg a bányásznak avagy műszaki nyelven vájárnak a munkáját.

Előttünk áll egy friss numera.

Az emberek félig ruhátlanul fekszenek vagy ülnek az új vájatban.

Előttük agyagos, palás rétegekbe csillag a kultúra legnagyobb kincse, az ékszer és koronánál is értékesebb gyémánt, a szén...

Igen mert lehet az arany foglalatban nemes drágakő lehet igazi, valódi ásványkirály, fénykő, tündöklő, gyémánt, de ezeknél is drágább, becsesebb, az emberi társadalom részére jelentőségesebb a szén, amely melegít, véd a tél

öntöde részvénytársaság Igazgatójáról, aki székházunk részére 5 darab kályhát adományozott. Tisztelt Diszközgyűlés! Amikor a salgótarjáni kisiparosok ennek az épületnek az alapkövét lerakták, az az intenció lebegett szemek előtt, hogy itt annak a nemes célnak az érdekében fogunk dolgozni, amely ma mindannyiunk legfőbb vágya: Nagymagyarország feltámasztása!

Általános figyelem és szeretetteljes lelkesedés között állott fel utána dr. Sztranyavszky Sándor államtitkár szólásra s következőket mondotta:

— Mélyen tisztelt Elnök Ur, mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

— Istennek hivatott szolgálai, hivatott ajakkal mondtak áldást erre a házra, áldást azokra akiknek keze nyomán, munkássága révén létrejött, felépült, és azokra, akik ebben élnek, dolgozni és a magyar közügy érdekében önzetlenül cselekedni óhajtanak. Az ipartestület érdemei alelnöke köszönettel fordult mindazokhoz, akiknek része volt ennek a munkának elvégzésében. En ezt a köszönetet, amennyiben felém is fordul, elhárítom magamtól, mert nekem a legkisebb részem volt ebben, mert az én érdemem nem volt egyéb, mint Salgótarján iparosságának, városának és polgárságának vágyai megértése és részemről való támogatása. En most itt, ennek a város és kerület egyik szerény polgára és képviselője köszönettel azokhoz fordulok, akik a köszönetet elsősorban érdemlik meg. Köszönettel fordulok az egész magyar társadalom nevében a salgótarjáni ipartestület vezetőségéhez, annak érdemes elnökéhez és alelnökéhez és munkás társadalmához, akik a maguk kitartásával, munkásságával, iparostársaik iránti szeretettel, maguk kötelességének példamutatásával megvalósították, hogy az iparosságnak egy régi óhaja teljesült.

— Amidőn Önök Salgótarján iparosságának új otthont építettek, akkor példát mutattak arra, hogy ebben a szerencsétlen, szomorú országban, ahol most bánat és könny van, még ebben az országban is lehet teremteni, ha valakiben alkotóerő, ambíció van. Ebben az országban akkor lehet arról szó, hogy az imént elhangzott szép szavaknak komoly jövője legyen.

— Csak az erő virulhat és az alkotóerő juthat érvényre. Az iparos társadalom és vezetőinek megmozdulásában ez az alkotóerő látom megnyilvánulni, a bizalmat egy jobb magyar jövő iránt.

— Amikor ezek közé, ez új falak közé

zordságától, világít, amikor átalakul a villamos centrális óriási kohóiban fény és árammá, amellyel az éjszakák sötétjét oszlatjuk el, amellyel az orvosok gyógyítanak, amelynek erejétől gépek működnek s amely nélkül meglenni szinte képtelenek lennénk.

Szűk oduserű piciny kis hely.

Oszlopokkal, bányafákkal alátámasztva, hogy a felette lévő óriási föld és kőzet mennyiség le ne szakadjék. Ezek alatt serénykednek a bányászok.

Meleg sósveríték gyöngyözik ki a testükön.

Szerszámjaira támaszkodva pihennek olykor-olykor, hogy újra, meg újra hozzáfogjanak a termeléshez. Lapátok, csákányok, fejszék, szekerék, hatalmas közetlurók hevernek körülöttük.

Fontos eszközök ezek... Segítséggel jut a vajútóig húzódo vasuton gördülő csillékbe a szén, amelyet egy-egy csille-sorral lovak vontatnak tovább, hogy felszínre hozzák a felvonógépek s szállítsák tovább az iparvasutakon a szén-osztályozó rakodóig, ahol belebuktatják az államvasutak óriási csilléibe, hatalmas waggonjaiba s eljuttassák oda, ahol kell, ahol szükséges...

A munka szakadatlanul folyik.

Belefullnak a szénbe. Mikor megfelelő üreget tágitottak, akkor dinamitot raknak belé. A dinamit hosszú száraz zsinórban végződik. Jön a robbanás...

A munkahelyekről mindenki elmenekül. Tisztes távolságban menhelyet keresnek elrejtőznek, elbujnak a föld mélyének egyszerű tüzei, pattantyusai. Mikor már mindenki biztonságban van, következik a föld alatti ágyúzás, a dinamit patronok meggyújtása, majd néhány perc múlva a robbanás, az explozió, a detonáció...

bejöttem, nem tudom elfeledni azt az emléket, melyet Salgótarján régi iparos otthona hajlékából magammal hoztam és én úgy érzem, hogy ma, akkor amikor itt új munkájuknak új gyümölcsét, új építményét, új alkotását ünnepeljük, hála-látlanok volnánk, ha innen nem fordulna tekintetünk az egyszerű szerény hajlék felé, amely hajlék évtizedeken át nyújtott meglegedést az iparosoknak.

— Álljunk meg egy tekintettel az ipartestület már részben elhunyt, részben közöttünk élő régi vezetői előtt és mondjunk köszönetet azért, hogy a salgótarjáni iparosságot ilyen szellemben nevelték.

— Az Istenhez azzal a kéréssel fordulok, hogy ebben az új otthonban adja meg nekünk, adja meg az iparos társadalomnak azt a boldog meglegedést, amelyet a régi birt.

Utána a következők üdvözölték még az új székház alkalmából az ipartestületet.

Dr. Soldos Béla főispán Nógrád és Hont vármegyék közönségének nevében, kívánva, hogy székhelye legyen a hazafiasságnak és vallásosságnak e hajlék. Dr. Kerékgyártó György kereskedelmi osztálytanácsos a kereskedelmi miniszter megbízásából, dr. Förster Kálmán polgármester az iparosságot és annak családtagjait éllette, Papp József az ikt. orsz. elnöksége nevében, vitéz Berthy József őrnagy a helyőrség tisztikara nevében, Róth Flóris főtanácsos a salgótarjáni vállalatok nevében, özv. Zemplény Árpádné a Mansz nevében, Kis Lajosné a Szent Erzsébet nőegylet nevében, Füredi Lajos az Iposz tisztviselői nevében, Ring Gyula a hatvani iparos körzet nevében, Herczog Ede az OMKE nevében, Kruntorád Imre a városi kaszinó nevében, Demeter Bertalan a Róm. Kath. Olvasókör nevében, Kraft Aladár a Lövészegylet nevében, Szántay István a TESZ elnöke a többi meg nem jelelt társadalmi egyesület nevében, Papp József építőmester az építő iparosok és vállalkozók nevében.

Az elnök köszönetet mondott az üdvözlésekért és a diszközgyűlést beárta.

A bányaiparos dalárda ajkán felhangzott a Szép vagy gyönyörű vagy Magyarország, majd a Hymnusz és ezzel az emlékeztető diszközgyűlés véget ért.

A diszközgyűlést bankett követte, amelyen az első felkösztöt dr. Varga Kálmán ipartestületi ügyész mondotta a Kormányzóra, majd ifj. Timaróczky Sándor elnök Sztranyavszky Sándor államtitkára, mint új képviselőnkre üritette poharát, amely köszöntőre a következőképp válaszolt képviselőnk:

— Az ipartestület érdemes elnökének, kedves szellemes meleg szavai érintették az én amugy is salgótarjániak iránt mindig melegen érző lelkemet és ebben, hogy a salgótarjáni ipartestület új székházának avatásán veszek részt, visszazsál az emlékezésem a multba arra a régi kicsi ipartestület székházára és látom magam előtt azt az épületet, amelyben először pattant ki egy gondolat. A salgótarjáni ipartestület otthona volt, otthona annak a gondolatnak, hogy Salgótarján és vidékének képviselője én legyek. Salgótarján iparossága a magyar iparosság által megszokott kitartással, eréllyel és lelkesedéssel követte a maga elé kitűzött feladatát és engemet igazán örökre hálára kötelezett módon eredményel, eréllyel, kitartással és lelkesedéssel vitte diadalra azt a zászlót, amelyen az én igénytelen nevem volt felírva. Salgótarján iparosságának annakidején lelkes helytállása soha nem muló emléket jelentett a számomra, mert azt a helytállást én annál inkább fokozottabb mértékben becsülöm és értékelem, mert gyermekkorom óta tapasztaltam, hogy ez a magyar kis iparostársadalom, olyan független gondolatokkal rendelkezik, hogy az elmúlt idők közepette is mindenkor megtudta őrizni függetlenség érzetét.

— A salgótarjáni választó kerületről én tehát, amikor megkérdeztek engem, hogy a salgótarjáni választókerülethez én miért ragaszkodom, mert ragaszkodom! és soha egy pillanatig nem merült fel bennem az a kétség, hogy vajon itt maradjak-e vagy sem, mások vetették fel bennem ezt a kérdést, amely a lelkemben viszhangra sosem talált, feleletet adtam, hogy Salgótarjánban egy érdekes tapasztalatra jutottam, amely tapasztalat nem csak érdekes de értékes is. Salgótarjánban sok a szegényember, annak vidékein

sok az elhagyott. Vannak vidékek és vannak városok, ahol kevesebb a szegény, az elhagyott. Azt gondolná az ember, hogy az emberi nemes-tulajdonok azokban a városokban, házakban találunk melegebb otthonra, amelyeknek gazdái az anyagi jólét magasabb fokán élnek, és itt e nemes gondolatokból több van, mert a könny, gond, nyomorúságból kevesebbet találunk. Salgótarján megmutatta azt, hogy az emberi nemes tulajdonoknak egy olyan mértéke van Salgótarján nyomorgó munkásságának, nyomorgó közönségének lelkében, hogy ezeket az emberi nemes tulajdonokat én ahol talán az intelligencia magasabb fokon áll, ahol a jólét nagyobb, a nyomor, a könny kevesebb, ott sem találhattam volna fel. En azt tartom, hogy az emberi nemes érzés egyik legszebbike a hála, a hála érzetnek azaz érzése, amely Salgótarjánban van jelen.

— És én Salgótarján, polgári és munkás társadalmánál olyan hálaérzetet tapasztaltam, amely a lelkemet jóleső örömmel tölti el. Tehát nem a vagyon és a jólét tevékenységén túl jutnak az emberi nemes tulajdonok kifejezésre, az emberi nemes tulajdonokat az Úr Isten az egyszerű embernek adta.

— Salgótarján példája azt mutatja, mennyel kevesebb az anyagi javakból, a jólétebből ott annál több az emberi nemes tulajdon. És én meghatottan mondtam annak a barátomnak, aki kérdezte, hogy én Salgótarjánhoz miért ragaszkodom, hogy én azért ragaszkodom Salgótarjánhoz, mert Salgótarján mindig hű volt hozzám. Salgótarjánnak én hálás vagyok azért, mert megtanított az előbb elmondott tapasztalatra és nem tudom, hogy kettőnk közül melyik az, amelyik nagyobb hálára kötelezett Salgótarján-e, akiért én nem a magam akaratából, hanem a jó Isten segédelmével amit tudtam megtettem, vagy pedig én, akinél az emberi szíveknek a szeretete mindenkor visszhangra talál.

— Salgótarján iránt érzett szeretetem viszonzása hála, igaz szeretettel. És kedves barátaim, akkor amikor ebben a szép és politikától mentesnek induló ünnepélyből mégis az elnök ur elhatározásából kicsendül a politika szava, úgy érzem nem követtem el inkorrektiséget, ha ezeket a hurokat is érintettem, tulajdonképpen nem tettem egyebet, mint tovább muzsikáltam azon a hangszeren amelyet a nagybecsült elnök ur adott a kezembe. Amikor négy és fél év előtt az ipartestület székházából indult ki az első lépés az én képviselőjelöltségem megválasztásának első lépése, akkor a szerény hajlékból lelkes tábor tette meg az első lépést, ma egy új köntösbe öltözött ipartestület székházából pattant ki újból az első gondolat, hogy a salgótarjáni mandátumot az én kezeimre bízzák újból. (Sokáig tartó éljenzés.)

— És ha az új szép köntösnek a külsőben állépvé az első lépések megtételének az lesz az eredménye, amely a régi ipartestület székházából az első lépés nyomán keletkezett, akkor az eredmény nem lesz kétségtelen s akkor én Salgótarján közönségének hálára leszek kötelezve nem azért, mert képviselő mandátumát juttatott nekem, mert képviselő mandátumát másol is tudtam volna szerezni, hanem azért mert, hogy ilyen nehéz kerületben, mint Salgótarján, ahol a társadalomnak legkülönbözőbb rétegei élnek, a súlyos gazdasági viszonyok közepette, hogy ebben a választó kerületben nem tudott elhinteni senkisémmel megleget, amely képviselő és választók közé bele tudta volna vinni a bizalmat és a kételyt elűzni. Előtte olyanok voltak, akik nem tudtak lélekben összefogni az ő választóikkal, akik értékben talán nálam sokkal többet értek, nem tudtak összemelegedni azoknak lelkével, akiknek lelkével ők annakidején öt év előtt bizalommal voltak. Hogy Salgótarján lelke az én lelkemmel összeforrt, ezt én mindennél többre értékelem és talán a véletlen szerencse, de talán a jó Isten akaratából a sors idehozott, ahol Salgótarján munkásságának lelke épolymelegben, oly önzetlenül tud érezni, mint amilyen tiszta érzés vezetett engem Salgótarjánhoz. Úgy érzem, ha Salgótarjánba valaki olyan jött volna, aki arra használta volna fel, hogy lépcső legyen Salgótarján a magasba és a saját érdekeit helyezte volna előtérbe, akkor Salgótarján nem 4 1/2 évig, de egy félszázadeig sem tudott volna kitartani mellette.

— Salgótarján iparosságát továbbra is velem együtt élni, látni akarom; látni akarom pedig azért, mert ebből nem reám, nem annyira reám, mint inkább a közre és szerencsétlen hazánkra lakad áldás, mert Magyarországon, kedves barátaim összefogásról, összefogásról szólnokolni sokan tudnak, ellenben cselekedni igen kevesen. És Starján példát mutatott arra, hogy tud cselekedni az összefogás tekintetében és egyik társadalmi osztály a másik javára tud áldozatokat hozni.

— Abban a megbecsülésben, melyből talán értékemen felül jutott osztályrészül nekem, én most itt nem formáságból, mert újból képviselőjelölt vagyok, hanem meggyőződésből üritem poharamat a starjáni iparos munkás társadalomra.

Szünni nem akaró ovációt váltott ki a folytopos tetszésnyilvánítástól megszokott lélekbelemarkoló beszéd, amely már szinte előfutárja volt a délutáni mandátum felajánlasi jelenetnek.

Felszólaltak még Dr. Figus Béla iparbiztos a kereskedelmi miniszter képviselője, aki viszont az ipartestületet éllette, Zdravics Béla alelnök Dr. Soldos Béla főispánra, aki válaszában meleg mondatokban értékelte a magyar iparos munkáját. Panyi Antal Dr. Förster Kálmánra, Dr. Förster Kálmán polgármester az ipartestület elnökségére, Takács Ferenc az iparosok központi kiküldöttjeire Papp István az iparosságra, Patay Lajos a nemzeti hadsereg, vitéz Berthy Béla őrnagy Trianon pusztulására, Paál Dezső a helybeli nagyvállalatokra, Szenthe László Sztranyavszky Sándorra, Molnár József az építőkre, Balla Mihály pedig a salgótarjáni iparos munkásságra.

A bankett alatt a bányaársulati zenekar Gámbriel bácsi dirigálása mellett szebbnél-szebb darabokat adott elő.

Körzeti iparosgyűlés.

Az ipartestületi székházban délután 3 órakor kezdődött a hatvani iparoskörzet körzeti ülése, amelyen az államtitkár és a kereskedelmi miniszter kiküldöttje is részt vett.

A hatvani körzeti ipartestületi gyűlést Ring Gyula körzeti elnök nyitotta meg. Ez az első eset amidőn nem a központban, hanem Salgótarjánban tartják gyűlést. Végtelen nagy szeretettel és lelkesedéssel láttunk itt az iparosok megbecsülésében. Ha ez a gondolkodás és mentalitás csak 5%-ban volna meg, rövid időn belül megváltoztatná az iparosság gondolkodását lélekben kell megtalálni az utat. Ha megcsonkított határunk mentén mindenütt éreznék azt a simogató kezét, sokszor méltatlan kifakadások maradnak el. Jó volna ha így látogatnák és meghallgatnák a becsületes őszinteséggel feltárt panaszokat. Kéri hogy hallgassák meg a röviden előadandó panaszokat a a belügyi államtitkár és a ker. miniszter ur képviselője. Utánna Papp J. közp. elnök szólt fel. Jelenti, hogy csonka-magyarország 24 körzetre van felosztva, amelyből 19 működik. Elmennek ide-oda vándorgyűlésekre. Ilyen ez a mai is, amelyen 14 pontba sorolja fel panaszait, illetve programjukat.

Zdravics alelnök szólt fel, kifogásolja, hogy nem biztosítottak eléggé parlamenti képviselőket a kisiparosság részére. — Iparos kölcsön könnyebb igénybe vételét sürgeti. Füredi Lajos békés szavai után Sztranyavszky Sándor államtitkár szólt fel.

— Elnézést kérek hogy igénybe veszem idejüket, de kötelességem mert reflektálnom kell nemcsak egyénileg, de mint a kormány egyik szerény tagjának is. Országos elnök ur által előadott kívánságok részben valóra váltak, illetve biztosnak tekinthetők. A kormány nemcsak óhajok, de cselekedetek formájába is nyilvánítja jó szándékát az iparosság iránt. Mint a kormány egyik tagja ígérte meggyőződésből, hogy a kormány kötelességének fogja tartani, tanusítani azt a megértést, amit megérdemelt az iparosság. A kormánynak az iparosságot erősíteni, az ország egyetemes érdekében áll. Ez állam iránti kötelesség. Ejeje az államra nézve is ez, gyöngítése az állam gyöngítése is. Az iparosság megértő magatartása jövőben is záloga lesz a jövő megértésnek. Parlamenti képviselőnek kérdését a legmesszebbmenő jóakarattal méltányoljuk. Az ellenkező felfogásokkal is összhangba kell ezt hozni, de örülünk, ha kisiparosságot képviselőhöz juttathatjuk. Monoron, Szegeden biztosíthatja a többséget. Az iparosság számban gyenge,

de lelkesedés erejével pótolni kell a számot.

Ugy mint én sokan vagyunk, hogy a kisiparosság érdekei iránt érzékelünk. A célok, törekvések elérésében mellé állunk. De az én példám, ez összhang, amely köztem és kisiparosság között megvan kevés helyen van meg. Még egy született kisiparos sem tudná jobban képviselni érdekeit, mint én. Ebben a kisiparosság érdekem az enyém, nagyobb a salgótarjáni iparosságé.

Kisipari hitel nemcsak nálunk nehéz. Hitel krízis van. Ennek megoldása egész Európára kiterjed. Kisipari hitelek csak részletre eszközölhetők. A kormány elfogja menni a legszélsőbb határig; nemcsak én, de a kormány minden tagja átvan halva, az akarástól, mindent megtesz, hogy a kisiparosság erkölcsi és anyagi intakságát megőrizze! —

Ezután az elnök a gyűlést bezárta. Államtitkár elismerését fejezte ki az építő vállalkozóknak, hogy olcsón és ily szépen építették fel a székházat.

Képviselőjelölés a városháza udvarán.

Az ipartestületi székházavatás ünnepi aktsa, társas ebédje és az Iposz. elnöke által levezetett iparos gyűlés után a lelkes hangulat annyira fokozódott, hogy a polgárság és munkásság jelenlévő számai spontán elhatározásból a városháza udvarára vonultak, ahová meghívták dr. Sztranyavszky államtitkár is, akit ott Róth Flóris bányaiúti főtanácsos felkért, hogy mivel az új képviselőválasztást közeledni érzik, városunk és vidékének képviselői jelölésétől újabb elfogadni szíveskedjék. A lelkes éljenzéssel fogadott felkérésre dr. Sztranyavszky Sándor az alábbi kedves és tartalmas meleg szavakkal válaszolt:

Itt, arról volt szó, hogy 10 év alatt mennyit változott e város; eredményében nem volt üres sem Salgótarjánra, sem környékére. Én Salgótarján ügyeivel kötelességszerűen dolgozom és ez a 10 esztendő az én lelkemben is maradandó nyomokat hagyott, azért, mert én itt megéreztem látom magam abban a hitemben, amelyet mindig vallottam, hogy a férfias, nyílt, őszinte becsületes nyíltság mindig diadalra jut.

De a salgótarjáni eredmény még mást is mutat, hogy az egyszerűbb lelkek legfogékonyabbak azon érzések iránt, amiről azt hinnék, hogy szunnyadnak. Én úgy éreztem, mintha a multban belepétek volna e várost az a szürke ködök, amelyek a gyárak kéményéből és bányák nehézségéből vonulnak erre a vidékre. De Salgótarján közönségének lelke nem engedte magát elzárni azzal a sötét réteggel a napsugár elől. És mi, én és ti, mindannyian, akik az én munkatársaim voltok ezen tíz év alatt, egyetértve velem törekedtünk, hogy a napsugár át-szűrődjön, ezen a szürke rétegen.

Amilyen mértékben megváltozott amit mondtam a város külső képe, úgy érzem, talán olyan ha nem nagyobb mértékben változott meg a város lakosságának, közönségének lelki világa. És ha a lelkek világának, felfogásának, azt hiszem meggyőződésnek derűjéhez, amelyek ma a lelkekben élnek, magam is hozzájárulhattam úgy boldog vagyok és életem legnagyobb eredményének tekintem.

Hogy a szeretetet ne hasonló szeretettel viszonzom, ha ti felhívtok, hogy azt a 10 éves barátságot tartsam fenn, hogy én erre mást felelhetnék mint azt, hogy az én szándékomnak is megfelel és ha ti úgy határozatok, akkor én is úgy határozok.

Salgótarjánból mintha egy küldöttség jött volna hozzám azzal, hogy hajlandó vagyok e a ti kezeteiből kezembe venni a zászlót és veletek menni. És én előttek kijelentem, hogy kezembe veszem a zászlót és megyek veletek, ha kell küzdök is, ha a zászlót úgy tarthatom a kezemben, hogy azt Salgótarján egyhangulag bizalommal helyezi vissza kezembe. Ha nem egyhangú lenne, akkor is helyt állok, mert nem abból a fából faragtak engem, hogy én kitérjek a küzdelmek elől. Sőt, úgy érzem, hogy a rendeltetésem is az hogy küzdjek Salgótarján lakosságának jólétéért, boldogulásáért, mert különben puhább, melegebb fészket kerestem volna magamnak, mint Salgótarján és nem melegebb fészket raktam-e magamnak, mint azok, akik melegebb fészket kerestek, melyben később teremtek meg a töviset.

Én megtanultam azt, hogy aki egye-

nesen jár az Isten nem hagyja el. Ti becsületek bennem a ti irántatok érzett szeretetet, a fanatikus hitet az Isten iránt és a becsület iránt. Ez a fanatikus meggyőződés lesz a jövőben is az irányító számomra.

A tomboló lelkesedéssel fogadott közvetlen beszéd után Kraft Aladár a frontarcosok nevében köszöntötte az államtitkár, felajánlva szolidaris szolgálataikat és szeretetüket dr. Sztranyavszky Sándornak, kérve őt, hogy a kerület jelölésétől újabb elfogadni kegyeskedjék. — Majd Percze József acélgyári munkás juttatta kifejezésre a dolgozók háláját, hogy amikor az iparvállalatok szanálása csaknem az éhínségbe juttatta e város munkásait, küldött nagy segítséget meleg lelke e városnak, amelyik önmagát óhajtja megtisztelni azzal, hogy a képviselőjelöltséget újabb felajánlja.

A talpraesett beszédekre az államtitkár az alábbi szeretetteljes szavakkal válaszolt:

Mindenki aki ebben az országban él fronton él, áldozatos életet él: mindenkor kockára teszi azt amiye van. Mindenkori itt csapódtak össze a villámok és mi éltünk, éltünk azért, mert a magyar ember méltó volt arra a sorsra, amelyet neki adott az Isten. Európa bástyájára a magyar embert állította és hiszem, hogy ebben a súlyos időkben is erre méltónak fog bizonyulni a magyar.

Salgótarján munkásságának ez a kérése pedig egyenesen szívemhez szól, nagy elégtétel, mert a salgótarjáni munkásság körében, amikor először jöttem közejük, nagyon bizalmatlanul fogadtak. Azt hitték, hogy csak ígérek, de adni nem tudok, mert az előzőek nagyon sokat ígértek, de vajmi keveset adtak.

Nem csalódtak azok, akik bíztak bennem, hogy nemcsak ígérek, hanem cselekedni is tudok. Ha továbbra is egygyütt lesznek velem, hiszem, hogy Isten segítségével a jövőben is eredményesen fogok eljárni. Segítségét kitől várjon mástól, mint attól akinek szíve van és bátorsága is ahhoz.

Rögös utról sokan visszatérnek, rögös uton járni pedig úgy érzem kötelességem, a salgótarjáni munkásság érdekében. És hálás leszek az Istennek, ha innen túl is velem lesz.

A hosszú és zajos ünnepléssel fogadott szavak után Róth Flóris köszönő szavaival és a Himnusz hangjaival ért véget a minden előzetes megrendezés nélkül megtartott lelkes jelölő gyűlés.

Diadalut a kerület községeiben.

F. hó 5-én Dr. Sztranyavszky Sándor államtitkár elindult, hogy a kerület néhány községében beszámolót tartson. Kisérteben voltak: Dr. Söldos Béla főispán, Róth Flóris bányafőtanácsos, Veres Zoltán főszolgabíró, Dr. Somogyi Gyula titkár és Szántay István lapszerkesztő.

A gyönyörű tavaszi reggelen községről községre ugyanaz a kép tárult a szemlélő elé. Dacára a legerősebb munkaidőnek és a hétköznapi minden meglátogatott községben ünnepi tömegek gyűltek egybe, akik kitörő lelkesedéssel és szeretetteljes várakozással vették körül a szeretett képviselőt.

Az első állomás Mátranóvák volt, ahol Mátranóvák és Homokterenyé községek képviselőtestülete ünnepi ülés keretében fogadta az államtitkár. Lévy Szó Katalin kisleánya csokrot adott át, a nemzeti viseletű menyecskék sorfala között. Elsőnek Herczeg Ferenc homokterenyéi kisközönsége mondta el alábbi üdvözlését.

Méltóságos Államtitkár Ur!

A homokterenyéi körjegyzőség két községe képviselőtestülete és közönsége nevében üdvözlöm Méltóságodat, mint a salgótarjáni választókerület volt képviselője s ez időszerint képviselőjelöltjét.

Országunk megcsönkítése válságba sodorta az országot minden rangú és rendű állampolgárát, a nyomorúságot érzi a földműves és munkás egyaránt, de különösen érzi a kisbirtokos földművesség és földmunkásság, mert csekély termését sem tudja értékesíteni a ha értékesítheti is, a termények árai oly alacsonyak, hogy számítását megtalálni nem tudhatja a valamennyire adóssággal teli, már csak von-szolja életét. Mi a segítséget csak az országgyűléstől várhatjuk s mert tudjuk, hogy Méltóságod is azok közé tartozik, kik minden erejükkel e nyomorúság meg-

szüntetésére szentelték életüket, engedje meg, hogy előlegezzük a legközelebbi választáshoz támogatásunkat. Adja Isten, hogy Méltóságod a Haza érdekében eddig is kifejtett munkásságát még sokáig gyakorolhassa, hogy Hazánk minden polgárának kalváriája rövidesen megszűnhessen. Hozta Isten közénk Méltóságodat, Isten tartsa s éltesse sokáig, hogy e munkát, mint az államhatalom egyik segítője közmegnyugvásra elősegíthesse.

Gasparin János bányamunkás a következő beszédet tartotta:

Méltóságos Államtitkár Ur!

Szívem mélyéből üdvözlöm a bányamunkások nevében, mint a salgótarjáni kerület képviselőjét és egyúttal üdvözlöm Méltóságos Söldos Béla Nógrád vármegye főispánját. Örömrökre szolgál Méltóságodék e nagy megtiszteltető látogatása. Örömrökre szolgál, mert mi magyar bányamunkások úgy ismerjük Méltóságodat, mint a magyar bányamunkások támogatóját és azért is tisztelettel kérjük Méltóságodat, hogy a hazájukért sokat szenvedő bányamunkásokat tekintse e hazának leghűségesebb és legkitartóbb polgárának, mert e megtépzott szegény hazánkban talán a bányamunkások azok, akik legelőbbet szenvednek és a legtöbb nélkülözésnek vannak kitéve. Ezeket a szenvedéseket, amelyek a rossz gazdasági viszonyokból fakadnak, csak azért bírjuk, mert tele vagyunk reményekkel, hogy Magyarország határai rövidesen megváltoznak és a Magyarországon élő munkások ezek folytán egy szebb és boldogabb jövő elé nézhetnek. Külön ki kell emelnem Méltóságodnak azon szíves közbenjárását, mellyel sikerült a helybeli ovoda szanálását megakadályozni. Amikor kérjük Méltóságodnak továbbra is a magyar bányamunkásság iránti jóindulatát, bátrak vagyunk Méltóságodat arra kérni, hogy szíves látogatásával ovodánkat megtisztelni kegyes legyen. És a bányamunkások nevében kívánok sok jó szerencsét!

Végül Hoffmann Gyula esperes köszöntötte Dr. Söldos Béla főispánt, aki először jelent meg mint főispán a községben.

Általános éljenzés közben az államtitkár állott fel szólásra:

Kedves Barátaim!

Midőn elindultam, hogy mint ennek a salgótarjáni választókerületnek képviselője ezt a községet is meglátogassam, még nem volt szó arról, hogy újabb bemutatkozás is lesz és nem azt a célt szolgálta ez az elhatározás, hogy a salgótarjáni kerület bizalmát újra kérjem. Ez az elhatározás tehát nem onnan eredt, hogy szavazatokat kérjek, hanem mint a régi választásnál megválasztott képviselő meglátogassam a kerület községeit.

Két év előtt több községet meglátogattam a járás területén és Salgótarján a kerület székhelyén beszámolót is tartottam, nem vagyok tehát vádolható azzal, hogy csak akkor kerestem fel a kerületet, amidőn a bizalomra szükségem van. Mindennek tudatában, mint a képviselő kötelességemet hűségesen teljesítő jöttem. Jöttem, mint a multban megválasztott képviselő, hogy beszámoljak négy és fél év alatt mit tettem odafent és ide lent.

Hogy mi történt az országos politikában hosszú volna mindazt elmondani, így egész röviden mutatok rá azon alkotásokra, azon munkákra, amelyeket a kormány, az ország érdekében végzett amely munkának én is igénytelen részese voltam.

Általában sok a panasz, hogy a kormány felelős, hogy annyi gond közepette élnek most. Rá kell hogy mutassak arra, hogy mi minden történt tíz év alatt, mióta Bethlen István viszi az ország ügyeit?

Tíz év alatt történtek a belpolitikában oly intézkedések, amelyek elvitathatatlanok, s amelyek a történelem előtt igazolni fogják, hogy Bethlen István mindent megtett, ami az ország érdekében szükséges volt. Tíz év alatt a társadalmi szemben állást, a felekezeti tagoltságot, azt, hogy magyar a magyarral szemben úgy álljon, hogy gyűlölet szikrákat szórjon szemük, megszüntette, Tíz év alatt a mai társadalmi egységet összekovácsolni sikerült, és ezzel Bethlen István megtette a kötelességét.

Ennek a csonka Magyarországnak jövője csak akkor lesz ha a választóalakokat kiküszöbölik. Azoknak a magyaroknak, akik e csonka darab földre

vannak utalva a léte függ attól, hogy békeben éljenek egymással, csak akkor lesz jövője, ha a választóalakokat kiküszöbölik. A hetven milliós német nép ereje abban van, hogy minden német németnek vallja magát, a szociáldemokrata is kivéve a komunistákat. Egész Európa végigszarolja ezt az országot a német mégis él, mert nemzeti öntudata van. Ha erre a nemzeti öntudatra a 70 milliós népnek szüksége van, hogyne volna szükség a 8 milliós magyarságnak? Megengedheti e nyolc milliós magyarság azt a fényűzést, hogy azt keresse ki mennyit keres, melyik felekezethez tartozik?

Bethlen István befelé teljesítette a kötelességét, nézzük, hogy kötelességét kifelé teljesítette-e?

Tíz év alatt a nemzetnek nem volt tekintélye, sem a volt ellenségei, sem barátai előtt, mindenki megvetette, lenézte. Ma odakint a magyar nemzetnek van tekintélye, híre, megbecsülése. Értékesnek tekintik Bethlen István paroláját. Ma már a magyar közfoglásunkban becsület és erő van. Ezt Bethlen István szerezte meg oly munkával, amelynek alaposságát senki kétségbe nem vonhatja!

Ha megtudta szerezni a külföld megbecsülését, pácát törhet-e fölötté a belföld? A mostani választás is azt van hivatva eldönteni érez-e iránta hálát ez a nemzet. Az a szent meggyőződésem, hogy minden mesterkedés nélkül el fogja nyerni a bizalmat, a szavazattöbbséget.

Midőn én a salgótarjáni kerület bizalmát kérem, nemcsak a magam, de első sorban vezérem Bethlen István részére kérem ezt a bizalmat! Az a kérdés, hogy ez a kerület megértette-e azt az emberfeletti munkát, amit érte s az egész nemzetért tett?

Most számot vetek magammal, megtettem-e mindent? Úgy érzem, hogy azt amit ígértem, be is váltottam, mert önzetlen becsülettel dolgoztam, a közeletet öncélnak nem tekintettem!

A mérleget állítsa fel a választó polgárság maga s tegyen vallomást, kit akarnak megválasztani.

Itt, ahol annyi munkás van jelen, rákivánok mutatni egy híresztelésre is, amely szerint azért a sok gondért, ami ma mindenkor vállát nyomja a kormány felelős.

Szerte egész Európában minden átlamban, győzőben és legyőzöttben egyaránt olyan súlyos gazdasági helyzet van, amely semmivel sem könnyebb, mint a miénk. Minden ország polgárai nyögnek a válság sulya alatt. Kérdezhetik, hogy honnan származik ez?

Négy esztendei háború annyi értéket pusztított el! Elpusztultak évtizedek alatt gyűjtött vagyonok, erők. Ezek helyét újat állítani nem könnyű feladat, ezek ujjaépítéséhez kellenének olyan erők, amelyek rendelkezésre nem állanak. Az egész ország, de Európa fogyasztóképesége is csökkent. Infláció idején több volt a bankjegy, megszokták, hogy pénzen belehetett szerezni sokmindent. Amidőn újabb visszakellett adni a pénzt végleges rendezésénél, előállott az a helyzet, hogy amiből sok volt kevés lett.

A szerencse kereké forgandó! Egyszer jól megy a gazdának, akinek 10 hold szőlője van, volt idő amidőn a mezőgazdának volt farsangja, míg a tisztviselőnek rosszult ment a sora. Most fordult a szerencse kereké, most 10 hold szőlő elegendő, hogy tönkre tegye egy nagy birtok jövedelmezőségét, majd 1000 hold birtok mérhetetlen gondot ad s csak a tisztviselő jövedelme látszik legbiztosabbnak. Ugyanez áll a munkásokra is. Ma sokkal nehezebb a sorsuk. Ez áll a vállalatokra is. Akkor midőn a fogyasztók száma csökken, a kereseti lehetősége is csökken. Amidőn a vállalat küzd, nehézsége van a munkásnak is.

Hogy lehetne ezt leküzdeni? Nem fog ez így maradni s mihamarabb a gond egyrésze elfog mulani. A kölcsönös türelem egymásban a reményt és türelmet fokozza!

Ha beszédemmel a munkás és vállalat között, egyes társadalmi osztályok és felekezetek között az összhangot teremteni, lelkeikben a jobb magyar jövőben vetett hitet megerősíteni sikerült, céloimat elértem.

Hálás vagyok, hogy erre nekem alkalmat adtak.

A nagy hatást tett beszéd után dr. Söldos Béla főispán állott fel és megköszönte az üdvözlést. Ígérte, hogy munkásságát mindig a becsületesség fogja jel-

lemezni s mindig hűséggel áll a közönség rendelkezésére.

Az államtitkár ezután panaszokat és kívánságokat hallgatott meg, majd átment az ovoda meglekintésére kíséreléssel, ahol Jeszenszky Hilda ovónő kedves mutatókat mutatott be a magas vendégeknek.

Autóra ülve Mátranóváról Nemtibe ment át az államtitkár, ahol a község-házánál, Csintalan Ábris főjegyző és Forgács bíró vezetésével a község képviselőtestülete és igen sok kisgazda gyűlt egybe.

A belépő államtitkár Tulcsik Endre kisgazda a következő beszéddel üdvözölte:

Méltóságos Államtitkár Ur!

Méltózatnak megengedni, hogy amidőn Méltóságod a sok, nehéz államférfiai gondjai közepette eljött közénk, hogy bennünket és a mi kis szerény magyar falunkat megismerje. Nemli község képviselőtestülete és annak lakói nevében üdvözölhessem.

Nem jön szó ajkainkra, mellyel kifejezhetnénk azt az örömlenket, melyet érzünk Méltóságod köztünk való megjelenésének, hiszen ebből látjuk Méltóságod mennyire szereti a falu egyszerű népét, szereti azon rokonérzettel, melyet országunk súlyos helyzetében mindegyik igaz hű magyar embernek szeretni kell egymást. Méltóságod tétlen kezekkel nem nézhette az ország szomorú elhagyatott voltát s a legválságosabb időkben beállott annak vezetői sorába, hogy tudásával és hazaszeretettel a szebb, a jobb, a boldogabb jövőbe vezesse.

Az elmúlt nagy világrengésben, földindulásban lelketlen kulfarok eladták a hazát, gyujlogatók jártak közöttünk, vöröslángok martalékává lettünk. Mint világ bűnöst négy lelt szabdalnak a cseh, oláh, fajzatokat koncolnak juttattak.

Az egyharmadára zsugorodott agyoncsontított hazánk még sem lett teljesen a rablók martaléka, mert az Isteni gondviselés ily férfiakat adott a hazának, mint Méltóságod is, kik semmitől vissza nem rettenve, egyedül a haza boldogulásáért élve, azt újra felvirágoztatják.

További munkásságára is az Isten áldását kérve, igérjük, hogy Méltóságod vezetése és irányítása mellett kitartva, más utra nem térve, hűen követjük.

Az államtitkár a következőképen válaszolt:

Köszönöm szépen az üdvözlő szavakat. Ebben a községben hosszabb időt nem töltöttem eddig. Azért jöttem, hogy beszélgessek, nem pedig, hogy beszédet mondjak. Örülök, hogy hétköznapi, nagy munkaidőben ennyien jöttek össze ahhoz, hogy régi szándékaink megfelelően megismerjen és kifejezzék adják megbecsülésémnek, szeretetütemnek. Ma, amikor annyi gond nyomja a vállainkat. Ma nem könnyű a gazda helyzete, az ára annak, amit be kell szerezni alig változott. Így gazda sorsa mind nehezebb. Volt azonban már nehezebb sorsa is.

Nincs olyan hosszú bört, aminek vége ne lenne. Gondtalanabb élet e csonka országban alig képzelhető el, de erős a hitem, hogy jobb idők fognak jönni.

Mindenki ott ahová a sors állította teljesítse azokat a kötelességeket, amelyeknek teljesítése nélkül magyar ember el sem képzelhető. Itt megvan ez a kötelességteljesítés. Egymás iránti szeretet és megértésből áldás fakadhat. Kövessék általam is mutatott példát, mint aki arra törekszik, hogy a magyarok társadalmi és felekezeti külömbbség nélkül becsüljék meg egymást, szeressék egymást. Egymás iránti elnézés tulajdonképpen a leg-szebb emberi tulajdonság.

Emberi tökéletesség az, hogy saját hibáival szemben szigorúságot tanúsítson, másik hibáival szemben pedig elnézést. Ez a tökéletesség egy ország társadalmi között oly összhangot teremt meg, amely csak áldást hozhat egyesre és összességre. Erre az összetartásra hívom fel önöket.

Bizom benne, hogy a község népe egymást segítve, fognak tudni teremteni békés együttélést, amely csak áldást hozhat. Ebben a törekvésükben szívesen segítettém és segíteni fogok.

Nem azért jöttem, hogy most választások lesznek, csak régi kötelességemnek teszek eleget, de ha a bizalom újra felém fordul örülni fogok és teljesíteni fogom kötelességemet.

Istennek hála, hogy nekem olyan lelket adott, hogy nem a könnyű feladatoknak vagyok a barátja, nem abba lelem örömemet és gyönyörűségemet, hogy könnyű poszton szolgáljak, de hogy nehéz poszton alkalmam legyen kötelességemet teljesíteni. Fogom teljesíteni munkás testvéreimmel szemben is, hogy én is munkásnak tekintem magam, mert reggeltől estig dolgozom, fogom teljesíteni kötelességemet és kérem, hogy ki ki teljesítse kötelességét amint ebben példát én adok.

A beszéd után a községi előjáróság tagjai kéréseket terjesztettek elő a templomépítésre vonatkozó kölcson tekintetében, amire vonatkozólag az államtitkár támogatását megígérte, éppugy mint a község földszerző akciójára vonatkozólag is.

Kisterenye községét zsufolásig megtöltötte sőt az udvarra szorult az államtitkár várók és őt lelkesen üdvözlők serege. A bejáratnál Csintalan Ábris főjegyző fogadta a vendégeket, a teremben pedig a dörgő éljenzés lecsillapultával Horváth Gyula plébános mondotta el a következő beszédet:

Szerény szavaim Nógrád nagy emberéhez, Méltóságos Államtitkár Urhoz szólnak, hogy ez alkalommal is kifejezésre juttassák, azt a mélyesges tiszteletet, igaz megbecsülést és ragaszkodást, amit Önagyméltóságával szemben e választókerületnek és községünknek közönsége érez. Bár Méltóságodnak gondolai vannak, hisz súlyos feladata az is, hogy a felforgatás levitelt alakjai soha többé felszínre ne kerülhessenek, hanem Magyarország új virágzás felé, új feltámadásra haladjon. De a súlyos államkormányzat terhes gondolai mellett választókerületünknek nemcsak hivatalos, társadalmi és politikai ügyeiben szöszölünk, de érezhetően támogatott minden magánost is s akinek kérése a magyaros testvériség keretein belül méltányos, mindig sikert remélhet. Mindenkor készséggel áll élére azon törekvéseknek, melyeket jogosnak, méltányosnak ítélek meg, bátor szavát mellétekintetek nélkül fel-emeli minden igaz ügy védelmére, minden közérdekű kérdés előmozdítására. Barátja a munkásságnak s a nemzeti gondolat mindent át övé szeretetében örömmel zárja őket szívébe.

Amerre szétnézünk e választókerületben, amerre csak fejlődést és es munkakeredményt látunk mindenütt Méltóságod segítő támogatását érezzük. Ennek a munkásságnak, mit Méltóságod e választókerület érdekében kifejt, annak a szeretetnek, mit e választókerület iránt tanusít annak a ragaszkodásnak, mit e választókerület Méltóságod iránt ezek természetes folyamánya, hogy e kerületnek országgyűlési képviselője ismét csak Méltóságod lehet. Mi hűséggel, bizalommal, szeretettel, ragaszkodással vesszük körül Méltóságodat. Hálások vagyunk Méltóságod jószágáért, melynek gyámolításait annyiszor éreztük, hálások vagyunk igaz érzéseért mely e kerülethez fűzi. Midőn tolmácsoltam szeretetünket és állandó ragaszkodásunkat Méltóságod iránt, kérem a jó Istent, hogy tartsa meg jó egészségben, adjon erőt, kitartást, hogy kerülete, községünk hazánk érdekében hosszú éveket hathatósan dolgozhasson. Isten hozta, Isten éltesse!

Az üdvözlésre az államtitkár azonnal válaszolt.

Tisztelt Uraim! Tisztelt Barátom!

Végtelessen jól estek nekem ezek a jó érzésből fakadó szavak, amelyekkel Kisterenye község nevében fordultak felém. Még annak az embernek is, aki nem azért dolgozik, hogy a maga számára babérokat szerezzen jól esik, ha szeretetért szeretetet kap, ha megbecsülik azt, aki emberi kötelességét törekszik teljesíteni, ha hálát érez. Hála az emberi tulajdonságok legszebbike. Hovatovább mind ritkább tulajdonság ez. Dacára, a moder ember mesterségesen törekszik kiirtani azt az emberi lelkekből, mégis sokan feladatuknak vallják, hogy mások lelkéből eltörő evvel a hálátlansággal szemben álljanak. Én szemben evvel az általános emberi gyarlósággal, a salgótarjáni választókerületben ennek az ellenkezőjét tapasztaltam. Bárhová mentem szeretetet az én szeretetemre sehol sem kaphattam volna, mint a salgótarjáni kerület választó közönségének lelkéből.

A salgótarjáni választók iránt én is hálát érzek, nem azért, mert a mandá-

tum birtokában vagyok — igaz, hogy egy-két napig már — hanem hálást azért, hogy ilyen tapasztalatra adtak nekem alkalmat. Sokakkal vitakoztam már, akik az állították, hogy nem érdemes jót tenni, mert nem hálások az emberek. Vitába szálltam evvel a felfogással, hogy ez általánosságban így van, mert elsősorban tagadom, hogy azért keljen jót tenni, hogy hálát könyveljen el az ember, hanem önmaga emberi érzése kielégítésére, hogy megszerezzen önmagának azt az elégtételt, hogy emberi kötelességének hűen tettem eleget. Az ember méltósága nem attól függ, hogy milyenre méltányolja önmagát, hanem hogy emberi rendeltetésének, kötelességének önzetlenül hogyan tett eleget. Mandátumot máshol is szerezhettem volna, de itt maradtam hálásan azért, mert bizonyítva látom azt, hogy életelmem helyes.

Örülök, hogy annyiukkal találkozom ma Kisterenyén. Négy és fél éve, hogy utoljára itt voltam. Hogy ezen idő alatt nem tudtam gyakrabban jönni oka az volt, hogy ezer felé voltam elfoglalva gondokkal és munkával. Itt jártam Salgótarjánban s az egész kerületnek szánt beszámolót mondtam, amely mentesít engem attól, hogy újból beszámolót mondjak, mentesít az ölelvi főispánságom is, amellyel hitvallást tettem az itteni munka mellett. Dacára, hogy úgy érzem mentesítve vagyok, kötelességét érzem, hogy néhány igazságra rámutassak. Mert az igazságot ideiglenesen elföldelni lehet, de végleg eltemetni sosem.

Vannak sokan, akik Salgótarján felé is járnak, konkolyhintők, akik azt állítják, hogy ma, amidőn mind egyforma gondban vagyunk, hogy ezért a nehéz életért a magyar kormány felelős. Én mint a kormány igénytelen tagja, megállapítom, hogy ezekért a bajokért a kormányt felelőssé tenni vétkes gondatlanság volna. Kérdezem, hogy akik itt körülöttünk élnek, jobban élnek mint mink. Szerte az egész világon megvan ez a nehéz helyzet, ezért a magyar kormány nem lehet felelős. Ebben a rettenetes nyomorúságban micsoda felelősen hárul a kormányra? Hogy a rendelkezésre álló eszközök felhasználásával enyhíteni igyekezzen a nyomort. Ezt teljesíti is. Magam is teljesítettem olyan mértékben, amely mértékben Isten segédelmével módomban volt. Törekedtem nagyobb kenyeret nyújtani, munkás és munkaadó között az egyetértést egyengetni, a földmivel nép igényeit kielégíteni és kiküszöbölni mindazt ami a társadalmi béke megbontására alkalmas. Hálával fordulok a főtiszt. urhoz, mint részesehez e munkámnak és mindazokhoz, akik e munkámban megértést, józan belátást és okosságot tanusítottak.

A bajokért nem lehet a kormányt felelőssé tenni. Bethlen István megtette a kötelességét ezt mindannyian tudják, akik gondolkodnak és újságot olvasnak. Bethlen István híven teljesítette nemzetével szemben kötelességét, ő a gondviselés szerű vezére e nemzetnek. Irigylük tőlünk sokan és sok nemzet boldog volna, ha oly vezért adott volna nekik a gonviselés, mint nekünk.

A magyar történelem megtanít, hogy ahányszor a gondviselés súlyos megpróbáltatásokat mért a nemzetre mindig jutott vezért, aki a próbáltatások után megmutatta az utat a komoly munkára.

Ez iránt a vezér iránt megőrizni bizalmat a nemzet kötelessége.

Balsorsát és végzetét akkor hívni ki maga ellen e nemzet, ha elfordulna hivatott vezérétől! Kisértéseknek teszik ki nemzetüket, akik vezérnek adják ki magukat.

E nehéz időkben a nép külömbbséget tud tenni a portéka között, amely értékes és a kirakati vásári portéka között. A magyar gondviselés adott nekünk valódi értéknek számító portékát, nincs szükségünk a kirakati árura!

Figyelmeztetek mindenkit, ha jönnének próféták arról szólni, hogy más vezérre van szükség, nyugodt lélekkel mondják szemébe: Nem dobhatja azt az értéket magától el a nemzet. Enrődy híres költőnk írja azt: Ha fűd közl egy nagyra nő, fejszét ragadsz s kivágod. Így vágta ki egy nagyra nő fánkat gróf Tisza Istvánt s zuditották ránk evvel a forradalom átkait.

Azok után a tapasztalatok után büntetlenül nem próbálhatja meg senki, hogy a magyar erdő fái közül megint a leghatalmasabbat próbálja kivágni. A leghatalmasabb törzsek alatt nőnek a fi-

atal csemeték, az alatt a tölgy alatt buzódnak meg, akik majd jegyszer nagyrá nőnek.

Ennek a tölgynek a koronája messze külföldre is látszik.

A választásokon, ne jöhessenek fűrészelők, akik Bethlen István fáját fűrészelik el, amelynek minden gyökere ezer évre nyulik vissza a magyar televénybel!

Én magam számára nem kérek bizalmat, én Bethlen István számára sem kérek, mert a nemzet előtt szolgált real — Akik hízog (szóval) közelednek majd önök felé mutassák meg józan, önálló ítéletüket, becsületességüket. A salgótarjáni kerület népe bizonyítani fogja, hogy mi a kötelesség!

Ez a kerület egyike a legnehezebb kerületeknek, ahol mintegy zenekarban minden hangszer képviselve van.

Ez a választókörült sokak számára példamutató volt, kérem az Istent, engedje meg, hogy e kerület különböző hangszerein innentul is úgy tudjak megszokálni, hogy egy sem törje meg az összhangot!

Én Kisterenye iránt bizalmat éreztem a jövőre nézve is azt fogom érezni. Az önök bizalmával visszaélni nem, de élni fogok és élni is akarok, nem a magam, de az önök javáért!

Az államtitkár még hosszasan elbeszélgetett a jelenlevőkkel, főleglítve, hogy a községnek, mint átkelési szakaszának közel való kiburkolásért harcolni fog. Majd sok jelentkezőt hallgatott meg panaszaikban.

Egy óra felé járt az idő, amidőn az államtitkár kíséretével elindult a körút végállomására Kazárra.

Kazáron folyt le a legdiszesebb fogadtatás. Itt kürtzó jelezte az államtitkárnak a faluba való érkezését, aki levették és cserkészek sorfala között a gyönyörűen feldíszített községháza elé vonult, ahol Vizslás, Mátraszele és Kazár bányász és gazdaközönsége gyűlt össze a helyi intelligenciával egyetemben.

A diadalkapunál egy kazári kisleány az államtitkárnak, egy másik a főispánnak adott át egy-egy csokrot rövid beszéd kíséretében. — Ezután Csekey Sándor főjegyző mondotta el ünnepi beszédjét.

Méltóságos Államtitkár ur!

Méltóságos Főispán ur!

Bár felettes hatóságomtól azt a határozott utasítást kaptam, hogy a mai nehéz időkben minden feltűnést keltő, ünnepies fogadtatást mellőzni kell, mi ennek dacára ünneplő ruhába öltöttünk s habár csak egy rövid időre is, de ünnepelni jöttünk össze!

Kétségtelen, hogy a trianoni magyarság gyászos kálváriát jár és a súlyos megpróbáltatások nehéz óráit éli, mindazonáltal ezek a nehéz órák nem egy haldokló nemzet utolsó órái s nem egy temetésre készülő nemzet szomorú előkészületei.

Önmagunkat temetni még nincs okunk! Csak a reményvesztett, halálra készülő nemzet mond le mindenről s várja gyáván a sirt hol nemzet sülyed el. Csak a pusztulásra megérett nemzet nem remélhet már semmit, csak egy ilyen nemzetnek nem lehet már boldogabb jövője!

Mi azonban, akiknek a Magyarok hatalmas Istene kiváló férfiakat, kiváló vezetőket rendelt a gyásznak, a szenvedésnek és szomorúságnak sőtét éjszakájában is — hogy az ország kormányke-reke mellé állván — irányt mutassanak s vezessenek azon a sok-sok szenvedéssel, keserves megpróbáltatással kirakott ösvényen, amelynek végén ott dereng a feltámadás pirosító hajnala, nekünk nincsen okunk a gyászra, nekünk nincsen okunk a kétségbeesésre, mert ebben az ünneplésben benne él, benne virul magyar hitünknek feltámadást hirdető bizonyossága!

Mi hiszünk egy szebb, egy boldogabb jövőben, mi hiszünk Magyarország feltámadásában. S ennek a hitnek, ennek a reménynek egyik erőforrása a mi mai ünneplésünk is. Mert ez a szebb jövő, ez a feltámadás csak akkor következhetik be, ha megtudjuk becsülni hivatott vezéreinket, megtudjuk becsülni a mi nagyjainkat s abban a biztosan elkövetkező feltámadásba vetett hittel és bizakodó reménységgel ünnepelni is tudjuk társadalmi életünknek kimagasló embereit.

Egy ilyen hivatott vezér Méltóságos Államtitkár ur, — mint ennek a vá-

lasztó kerületnek az országgyűlési képviselője — akinek gerinces, a közt mindenütt és mindenhol lelkesülni tudó önzetlen munkássága csak ennek a kegyetlenül megcsönkített hazának, csak ennek a meggyötört, keresztre feszített nemzet jobb jövőjének munkálásában merül ki.

Méltóságos Államtitkár ur!

A nemzet érdekét önzetlenül szolgálni, a nyomorgó nép érdekeit előbbrevalónak tartani az önös érdeknél, a forrumon mindenkor és mindenhol egyenes gerinccel és felemelt fővel járni csak talpig magyar és talpig becsületes ember tud! Az elmúlt öt év alatt Méltóságod fényes tanujelét adta politikai rátermettségének, valóságos eszményképe lett a becsületes magyar embernek.

Ugy gondoljuk, úgy érezzük ebben a pillanatban, hogy országgyűlési képviselőnk előtt meg kell mutatnunk, hogy nagyjertű munkásság egy politikai, mint hazafias szempontokból is igen magas értékeljük és a legteljesebb mértékben nagyrabecsüljük és Méltóságos Államtitkár urat hivatalos vezérnek tekintjük. Tanubizonyságot kell tennünk ebben a pillanatban ragaszkodó szeretetünkről, törhetetlen bizalmunkról és kifejezésre kell juttatnunk, hogy ez a bizalom megbízható, erős és jó kezekbe van bízva.

A midőn Kazár, Mátraszele és Vizslás községek nevében és képviselőiben Méltóságos Államtitkár urat, mint ennek a választó kerületnek országgyűlési képviselőjét üdvözlőni szerencsém van, biztosíthatom ennek a három szavazó körnek rendíthetetlen bizalmáról, ragaszkodó szeretetéről és becsületes kitartásáról. Isten hozta körünkbe, az Isten éltesse sokáig!!

Méltóságos Államtitkár ur!

Méltóságos Főispán ur!

Most pedig méltóztassanak megengedni, hogy ugyanezen alkalmat használjam fel arra is, hogy a mi szeretett földes Urunkat, a vármegye Főispánját, méltóságos dr. Soldos Béla urat is ez alkalommal üdvözljem.

Hiszen a mai ünnepélyes pillanat az első alkalom amikor Önméltósága, mint vármegyénk Főispánja megjelenik idehaza a családi körben. Lelkünket valami büszke érzés szállja meg, szívünk pedig hangosabban dobog, arcunkon az öröm pirja éf mikor ragaszkodó szeretetünknek kifejezést adhatok.

Áldja meg a Mindenható Isten Méltóságos Főispán urat hosszú boldogság-tesztelés élettel s adjon erőt, egészséget, hogy ezt a díszes posztót mennél hosszabb ideig tölthesse be községünk, az egész vármegye közönségének öröme, boldogulására, megelégedésére. Az Isten hozta, az Isten éltesse!

Az államtitkár a díszes szőnyeggel betérített emelvényről a bányazenekar Himnuszát után a következő emelkedett beszédet tartotta az egybegyűltekhöz.

— Kedves Magyar Testvéreim! Jegyző urunknak szíves szavait köszönöm és örülök annak, hogy alkalmam van Kazár községben az én kedves főispán barátom falujában megjelenni és négy és fél év után néhány szót szólani a kazáriakhoz.

— Mikor legutóbb itt voltam akkor is az asszonyok szép színes ruháin akadt meg először a szemem s megjegyeztem, hogy ez a sokféle szín mégis milyen kellemes összehatást vált ki. A magyar társadalom is annyi különböző tényezőből van összetéve, mégis ha megfelelő módon testvérítésitjük azokat a legszebb összehatást érhetjük el.

— Most is amidőn itt állok az asszonyokon kell kezdenem, mert úgy állították őket ide, hogy a hátiám mögé kerültek. Esembejut erről, hogy milyen forgandó a sors kerek. Sokszor van az, hogy akik velünk szembe álltak hátunk mögé kerülnek s fordítva. És sokszor kerülnek le az élről azok, akik otthagadtak.

A magyar nép borongós egén is sokszor jelentek meg felhők. Egykor hatalmas évezredének sok századán át élén haladt Európa összes népeinek és megvédte nyugalmát. Ma kivan rekesztve a népek összességéből. Meggyalázva áll a népek szeme előtt. Megérdemeltük-e mi e sorsot? Mi akik ezer éven át másokért éltünk, akikért önmagunk életét áldoztuk ma nemakarnak ismerni és négy éven keresztül való vérhullással elvesztettük hazánk jórészét amidőn azt árulással szerezték meg erre érdemtelenül! És mégis itt állunk ma azelőtt a súlyos feladat

előtt, hogy szomorú helyzetünkön változtassunk nem erőszakkal, de komoly céltudatos munkával. És ha előnyös változás állna be a helyzetünkben, ez csak úgy következhet be ha e csonka darab földre vetett nép egymás megértésére és támogatására törekszik. Négy és fél év előtt is erről szóltam és ez nem volt pusztába kiáltó szó. Salgótarján vidékén, a bányamedencében a nyugalom és békeség szilárdabb alapokon nyugszik most mint 4½ év előtt. Ma már jobban hallgatják a becsületes magyar szót, mint a gyűlölködő szót. Volt idő, amikor kísértő szóval próbálkoztak itt is. Mondották, hogy nem az a fontos, hogy az Istenhez és hazához hű legyen, hanem önző önérdékét szolgálja ki.

— E tan hirdetője lappangva jár közöttünk. Pedig ha Isten és hazaérzését kiöljük, kiöljük az emberi érzések egyik legnemesebbjét. Gyűlölködésből még senki áldást nem fakasztott. Eljöhet hirdetni, vitathatja, hogy akkor boidogulhat, ha önmagának él, de csak az a nép fog fennmaradni, amelynek tagjai egymásért tudnak élni.

— Amidőn tavasszal elhatároztam, hogy idejövök, még nem tudtam, hogy választás lesz. Nem azért jöttem tehát most, hogy szavazatokra cserkészek, hanem hogy négy és fél évi munkálkodásomról számoljak be.

— A magam kötelességét teljesíteni törekedtem, a béke érdekében eredményesen fáradoztam, munkás és munkád közötti összhangot megtartottam. A törvényhozás munkájában igyekeztem úgy részt venni, hogy az egész országra áldás származzék abból. A magyarparlamentbe szükséges volna, hogy csak olyanok küldessenek, akik egyéni érdekeiket félre teszik s nem a maguk számára harcolnak ki előnyüket.

— A magyar közéletben is előfordult gyom, amely a másik táplálására szánt táperőt a maga számára foglalja le. Ezt a gyomot kiirtani mindenkinek kötelessége. A magyar közélet hivatalos posztjait azok töltse be, akik nem maguk akarnak pengőket keresni. Amidőn a salgótarjáni kerület engem bizalmával tüntetett ki, akkor már számolt azzal, hogy fokozottabb mértékben ne a maga számára gazdálkodó embert keresse ki. Én a magam vállát soha nem vontam ki, hogy akik támaszt keresnek megtalálják, de én mások vállát soha kapaszkodásra nem használtam fel.

— A mandátumot megöriztem, tisztán és szepiötenül helyezem vissza a salgótarjáni választókerület kezébe, nyugodtan várom a kerület döntését. Választhattam volna talán könnyebb kerületet is, amely kevesebb gondtal járt volna, de én idejövök vissza. Érzem, hogy ezzel kötelességet teljesítek a köz szolgálatában, de érzem is, hogy a lelkeim öszszefort a salgótarjáni kerülettel, mert én talán a salgótarjáni testvéreim sóhajait jobban megtudom érteni.

— A mai nehéz helyzet k kényszerít a lelkekből sóhajokat. Ezt a gondot fellehet használni, hogy kétséget vigyen az emberek közé, de az önmérséklés útja a jövőd javulásnak. Szítani a tüzet amiből láng lesz könnyű dolog, de a lobogó lánggal felperzselt javakat életre kelteni igen nehéz. A tüzzel játszani vétkesség, csak az nyuljon a lelkek felé, akinek nincs a tüzetgyújtó szerszámkezeben.

— Ma divatos azt mondani, hogy a mai nehéz helyzetért a kormány felelős. Pedig ha a csonka határon körülünk, azt látjuk, hogy nem nagyon dúlálkodnak a földi javakban a győzők sem. Most a bört korszakát éljük s az elpusztult értékeket pótolni kell!

— A magyar kormány a tíz év előtti gyűlöletet megbecsülésé változtatta velünk szemben! Senki sem tudott volna jobban megfelelni mint Bethlen István e célra. Nem is attól függ a jó eredmény, hogy kiket állítok a vezéri helyre, hanem hogy kit áldott meg az Isten vezető képességgel. Csak kevesekben van ez meg, akik nem kérkednek, de bennük megvan.

— Tartoztam evvel a nyilatkozattal az igazságnak! A magyar nemzet sohasem volt hálátlan most sem lesz az! A salgótarjáni kerületől oly belátást, háláérzetet tapasztaltam, hogy nyugodtan állíthatom, bárki jöhet ide gyűlöletet hirdetni Bethlen Istvánnal szemben eredménytelen lesz az itt munkástól, szegénytől, gazdától csak hálát tapasztaltam.

— Hála és köszönet azért a Salgótar-

ján választó kerületnek! Nemes tisztá, magyar lelkülettel megköszönöm, hogy a hétköznapi ma ünnepnapra varázsolták és eljöttek azért ide, hogy megtiszteljenek engem. Én is megtiszteltem önöket hálám szeretetem tiszta megnyilatkozásával! Az Isten éltesse Kazár becsületes magyar népet.

Az államtitkár után Dr. Soldos Béla főispán szólalt föl.

— Amióta a Kormányzó ur mondotta kinevezett először vagyok itt. Megragadtam az alkalmat hogy az államtitkár ömeltőségét kísérhessem ide. A vármegye ismerete nélkül nem akartam ide jönni azt tartva, hogy aki tisztséget vállal, abban becsületesen járjon is el. Mátravákon egy képet láttam a terem falán, amely alá jelmondat volt írva: „Ora et labore”. A mult dicsőséges, de a mostani nehéz időkben is dolgozni kell és én első munkása akarok lenni ennek a vármegyének. Ha mi nem is legalább utódunk, éreze e munka hatását. Magyar anyák! Látva ezt a sok egészséges gyermeket amidőn bejöttünk arra kérlek benneteket neveljétek Istenfélelemre és hazaszeretetre gyermekeiteket. Adjon Isten nektek minden jót.

A község népe szeretettel vette körül az államtitkár a bányazenekar Hiszekegye után. Részletesen érdeklődött a helyi bajok és kívánságok iránt. Meghallgatta a panaszokat és reményt gyújtott az elkeseredettek szívében.

A közvetlen beszélgetés után a szűk kíséretet Soldos Béla dr. főispán kastélyában ebédre látta vendégül, amelynek végzetével az államtitkár és kísérete autón elhagyta a kerületet, abban a biztos tudatban, hogy a szeretet és ragaszkodás ennyi megindító jele után csak egyhangú választásra lehet számítani.

Sz. I.

Hősök napja a rokkantak között!

Utóljára 10 egynéhány éve találkoztunk valahol Galicia véres sártengeriben, vagy a Doberdó halált lehelő kősziklá között, avagy az erdélyi havasok magyar vértől tüzzrózsás hémezőin. De hosszu is volt az út idáig! De sok tövis szurta keresztül-kasul szívünket lelkünket, de sok remény lett semmivé, míg a puskából mankó lett, a ragyogó meleg szemekből merev hidegtekinetű üveg-szem, a bokráts sapkával nélkülözva harcba induló magyar vitézből rokkant magyar bajtárs!

A Hegedüs-féle étteremben nemzetiszínű szalaggal, virággal feldíszített fehér asztal várta a hősök napján a városunk 55 rokkant vitézét, akiket tisztelte és nagyrabecsülése jeléül a salgótarjáni Szent Erzsébet Nőegylet hívott meg ebédre. 55 rokkant vitéz a testületek képviselőiben meghívott vendégek és a magyaros öszinte melegséget sugárzó szeretet állottak körül az asztalt, mikor Traum Péter esperes-plébános, a kath. Nőegylet igazgatója üdvözölte a meghívott rokkantakat. „Nem alamizsnát akarunk mi nektek adni, hanem az irántatok érzett tisztelet és nagyrabecsülés szülte ezt a gondolatot, hogy a mai napon a magyar népek mindenkor és mindenütt dicsőséget szerzett vitéz hőseinket vendégül lássuk s őket ünnepeljük. Fogadjátok szeretettel, olyan szeretettel ezt a meghívást, mint amilyenell mi szívükből adjuk.” A közvetlen meleg szavak előmlöttek a lelkeken, mint a jótékony napsugár és megjelentek a szemekben az első könnyecsek, az öszinte szívdobbanások csatláthatlan jelei. Szenthe László kormánytanácsos, a rokkantak díszelnöke lépett ezután elő és könnyes szemmel mondott köszönetet a megtisztelésért, a figyelemért, melyben a rokkantakat ez ünnep alkalmából részesítették. Felelevenítette a harctéri emlékek közül azt a boldog jóérzést, mikor hazulról csomag érkezett! Csomag — szeretet csomag, amit az otthon levegője, a szerető gondos asszonykéz melege ölelt körül. — „Ez a tiszteletetekre rendezett ebéd is kedves Bajtársaim — „mondotta” szeretett csomag, ezt is szerető meleg asszony szívek nyújtják át Nektek magyaros vendégszeretettel megbecsülésük jeléül. — Látjátok nem tudok tovább beszélni!” mondotta hiperdülő könnyek között a látványos szemek felé Szenthe tanácsos — így hát egy magyar dal szövegével fejezem be rövid beszédemet. Szív küldi szívnek szívesen, fogadjátok Ti is szívvel szívesen.

Az ünnepségen jelen voltak: vitéz Bodor Sándor alezredes, állomásparancsnok, segédtsíztje Haane Károly százados kíséretében, dr. Förster Kálmán polgármester és Horváth László városi tanácsnok, dr. Jánosy Ödön rendőrkapitány és dr. Holics Endre bányahatósági főtanácsos, mint meghívott vendégek, az Erzsébet Nőegylet részéről Kiss Lajosné ügyvezető elnök, Galgó Józsefné társelnök, Niederland Gyuláné kerületi elnök, Traum Péter esperes-plébános a Nőegylet igazgatója és Kruntorád Imre bányatisztviselő a Nőegylet főtitkára.

A hadiárvának a Hősök napján a (MANSZ.) Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége kedveskedett a Kiss Gzula vendéglőjében megrendezett nagyszerű emlékeződéssel 40 kis gyermek örvendő vidámsága és néhány édesanya, (hadi-özvegy) sűrűn omló könnye köszönte meg már jóelőre a kedves figyelmet, amely az emlékezésre, a lelki erők és kitartás fokozására föltétlenül szükséges volt. Az ebéd megkezdése előtt özv. Zemplényi Lászlóné beszélt a gyermekekhez édesanyjai szívből és hangon, majd a gyermekek nevében Lapsánszky János a Honsz. helyi elnöke köszönte meg a betegeskedő, de személyesen megjelent elnöknek: dr. Förster Kálmánnak és az 6 lelkes segítőitársainak Tallian Józsefnének, Zemplényi Lászlónak, Galgó Józsefnének, Molicska Nándornának s a többi jólelkű magyar asszonynak lársztó és szerető tevékenységét, amit az egész esztendőn keresztül csendben, de sok könyvet felszárítva végeznek ezen egyesület kebelében.

A nagyszerű ebéd után egy-egy csomag cukorral kedveskedett a gyermekeknek a polgármester; Tallian Józsefné pedig 2-2 adag fagyalttal, amit a gyermekek nagy ovációval fogadtak. Enektől, szavalattól volt hangos az udvar s a gyermekek lelkülete a hősi halottak emlékét, a hazaszeretetet és valóságos szellemét látta megtisztelni e napon, amikor együttesen emlékeztek a világháború véres és a szomorú béke vér nélküli szenvedéseiről.

Ugy a Szent Erzsébet Nőegylet, mint a Mansz. helyi szervezete megérdemli a nemzet háláját, mert charitatív tevékenysége nem abban a többszöri és sokszori nyilvános ebédeltetésben merül ki, hanem abban az állandó és értékes tevékenységben, amelyet szünt nélkül folytat a lélek és test védelmében! A jutalom Istennél van, e földön pedig az ártatlanul szenvedők szeméből lepördülő könnyben!

Hírek és különfélek

Hősök napja. Városunk a trianoni határon oly bensőségesen és meghatóan áldozott a sok százezer hősihalottak emlékének amilyen emlékeztést csak a szívek mély érzése diktálhat. A templomokból tóduló hatóságai és más egyének ezrei gyülekeznek, a hősök szobra körül. Egymásután érkeznek a testületek, hatóságok, köztük a hadirokkantak és szomorú arcu hadiözvegyek csoportja, amelyik a szobor körül helyezkedik el. A katonaság cserfagallyas rohamsisakos zászlóalját megbámulja a nagy tömeg. Felcsendül az acélgári zenekar Hiszekegye. — Majd Macz Ferenc acélg. iparisk. tanuló szavalt a „Lesz még országunk” c. költeményt nagy hatással. — Ezután a „Rákócziért” c. gyönyörű dalt adta elő az acélgári dalárda kiváló tökéletességgel. — Az ünnepi beszédet Sztankovics János el. isk. igazgató mondta izzó hazafisággal, — Berthy Károly el. isk. tanuló a „Ne felejtjük hőseinket c. költeményt szavalt a nagyszerű készséggel. Az acélgári dalárda „Erdélyországban” c. irredenta dalt adta elő nagyszerűen. — Bagdy József kpv. honvédtizedes: „Üzen a fenyves” c. költeményt szavalt el, hatásosan. — A műsört a zenekar himnusza zárta be. — Az ünnepség befejezése a honvédségnek, levéteknek, cserkészeknek, iskolásgyermekeknek elvonulásával és virághintéssel ért véget.

Az ipartestület estli előadásáról jövő számunkban.

Iskolai találkozók. Felkérem mindazon osztálytársnőimet akik velem 1925 — 26-ban a polg. isk. IV. osztályát elvégezték hogy, i. év június 28-án d. e. 11 órakor a salgótarjáni polg. isk. tornatermében teljes számban megjelenni szíveskedjenek. Malinovics Mira

Méltó válasz.

Nyilvánvalóan igen érzékenyen érintette Hlinkaékat a magyarországi tótoknak az a félremagyarázható állásfoglalása, mely szerint impozáns külsőségek között vallották magukat fenntartás nélküli magyaroknak. A hírhedt Hlinka e nyilatkozat ellensúlyozására hazug rágal-makkal megtűzdelve támadást intézett a Tót Világszövetség egyik vezetőjének személye ellen csak azért, hogy a magyarországi tótság tiltakozásának súlyát ezzel a galád támadással kisebbítse. Ugy látszik, hogy a Tót Világszövetség szó-noka tiltakozásában a magyar revíziós napon elevenére tapintott a cseheknek s a velük egykötvet fuvó renegát tótoknak, amikor elmondotta, hogy az egész világ becsületes tótsága tiltakozik a cseh elnyomatás ellen s másképpen nem látja biztosítottak a felvidéki tótság sorsát csak úgy, ha elrendelik a csehek által nyomorgatott Felvidéken a népszavazást, illetőleg ennek az országrésznek a Magyarországhoz való visszacsatolását. Ilyen tárgyi tények után természetes, hogy csak a rágalom és a hazugság legyverei mozgósíthatók s a legyverek használata tekintetében jól tudjuk a csehek egyáltalán nem válogatóságát. Az aztán ismét más kérdés, hogy a világ közvéleménye mit szól a cseh politikának illetően való operálásához. Hiszen már nem egyszer bebizonyította a cseh politikai propaganda, hogy szinte kizárólagosan a ferdtés és rágalmazás és befekeltetés eszközeivel dolgozik. Most a Tót Világszövetség válasza mutat rá, hogy a Szlovák című lapban felhozott vádak és rágalmak egytől-egyig szemenszedett hazugságok, amelyek tulajdonképpen a Tót Világszö-

vetség ellen irányulnak. A Tót Világszövetség sajnálkozhatik azon, hogy magát a tótok barátjának méltán nevező lap, éppen a tótok egyetemes nemzeti mozgalmát támadja ilyen alávaló módon. A Tótok Világszövetsége, mely reprezentálja mindazokat a tótokat, akik nemzetünk sorsának jobbrafordulását harcolnak, meg vannak győződve arról is, hogy a Magyar Revíziós Liga a tiszta igazsáért küzd, mely minden népnek és nemzetnek az igazságát megfogja hozni előbb, vagy utóbb, mert a világot nem lehet olyan erkölcsi és politikai alapokra felépíteni, mint amilyenre felépítették annakidején a szembeszökően soknyelvű Csehszlovákiát s mint ahogy fennállása óta ez a magát demokratikusnak nevező köztársaság kormányozza magát, úgy hogy a nemzeti kisebbségeket minden eszközzel letiporja, ugyanakkor kérdő hangon hirdeti magáról, hogy a Duna völgyében ő az egyedüli, amely a tiszta demokrácia alapfőelveit megteremtette és a valóságban gyakorolja is. Ha eddig a felvilágosult világ közvéleményének kételyei lettek volna a tekintetben, hogy Csehszlovákia milyen eszközökkel dolgozik a Tót Világszövetség válasza után, nem lehet kétséges ítélete, hogy a csehek által birtokba vett területeken tüzzel-vassal pusztítják a nemzeti kisebbségeket, mert ezt nemcsak mi magyarok állapítjuk meg és mondjuk immár több mint egy évtized óta, hanem ize a világszervezetbe tömörült tótok mondják ki az elítélő verdiktet a cseh politika és a hozzá csatlósként szegődött Hlinkaék felett.

Visszhang a bocsárlapújtói lelkek szavára. A bocsárlapújtói lelkes munkágyűlés visszhangjaként közöljük az alábbi elismerő levelet.

Budapest, 1931. június 3.

Kedves Zoltán!

Örömmel olvastam a „Munka” című lap múlt heti számában a bocsárlapújtói ünnepség lelkes lefolyásáról szóló és Téged érdemed szerint méltató tudósítást.

Örömmel olvastam azt, mert hiszen annak minden sora, minden akkordja zengő visszhangra kellett, hogy találjon mindig Köztetek élő lelkemben. Örülök a sikernek nemcsak mint jóbarát, — nemcsak mint kartársad és bajtársad, a lelkesmeretes, kötelességtudó tisztviselő sikerének — és nemcsak mint Salgótarján város és a salgótarjáni járás képviselője, hanem főként, mint a salgótarjáni bánya-medence munkásainak lelkében a multban még mélyen szunnyadozó, de ma már, — mint a következmények igazolták — élő szikrának, lobogó lángnak egyik gyújtogatója, aki ennek a lángnak fényé mellett töreksem magam is taposni azt a nyomot, amelyen haladva máris elérkeztünk a munkásság és a közigazgatás olyan megértéséhez, ami nemcsak nekünk magunknak szerez örömet, hanem, — ami mindennél fontosabb! — a köznek teremti értékes gyümölcsöket.

Ezeknek a gyümölcsöknek ééréséhez szükség volt a csemeték elültetésére, szükség volt talajuknak megmunkálására és szükség volt hozzá a gyümölcsöt érlelő napsugár melegére, mindezt pedig csak a társadalom és a hivatott vezetők egyetértő együttműködése adhatja, mert mi magunk egyedül kevesek vagyunk és az én munkám is meddő maradt volna, ha Te és Ti nem jöttetek volna segítségemre.

Köszönet ezért Neked és köszönet Rajtad keresztül a Tégedet megértéssel követő és szeretettel körülkaroló munkásságnak is.

Adja Isten, hogy ez a megértés állandó legyen!

Adja Isten, hogy ezt ne zavarja meg a ma még borús magyar égen kavargó felhők találkozásából esetleg kicsattanó villám és fergeteg sem, hogy a salgótarjáni munkásság lelke és hazafias érzése továbbra is kiállhassék a próbákat, amelyeknek lépten-nyomon ki van téve és amelyekkel szemben ellenállása csak akkor lehet megindíthatatlan, ha mindannyiunk megértése és együttműködése a jövőben is biztosítható lesz.

Ezért tartottam mindig fontosnak és

fogok rá súlyt helyezni a jövőben is, hogy az összes hivatott tényezőknek együttműködése biztosítsa, biztosítsa pedig kölcsönös megértéssel, kölcsönös elmozdással egymás iránt, mert az egyetértés fundamentuma az, hogy ha nemcsak azt akarom, hogy engem megértsenek, de én is meg akarok, meg is tudok érteni másokat.

A közeli viszontlátásig szívből és szeretettel üdvözlő

régi hived:

Sztranyavszky Sándor s. k.

Gyermekmajális az acélgyárban. Az Acélgyári Ludovika Gyermeksegélyző Nőegylet ez évben is megrendezi szokásos gyermekmajálisát. A majális az iskolai záróünnepélyhez kapcsolódva, június 21-én, vasárnap délután négy órakor kezdődik az Acélgyári Olvasó Egylet nyári helyiségében, hol a gyári zenekar hangversenye, disztorna, játékok és tréfás mutatványok fogják gyönyörködtetni a gyermekserenget. Külön érdekességet ad a majálisnak, hogy városunkban talán első ízben, bábszínház is fog játszani, melyre a főváros egyik legjobb bábszínház-artistáját sikerült megszerezni. A bábszínház műsorán főként gyermekmesék szerepelnek, melyek a délután folyamán több előadásban kerülnek bemutatásra. A majálisra való belépés díjmentes, csupán a bábszínház előadásaira kér a Nőegylet gyermekektől 10, felnőttektől 20 fillér belépődíjat, a lehozattással felmerült készíadásainak legalább részbeni megtérítésére. Bizonyosra vesszük, hogy a hagyományos sikerű gyermekmajális, de különösen a bábszínház a városi gyermekeknek is nagy szeretettel fogja szüleikkel együtt a gyárba vonzani, hol az egész délután azoknak lesz szentelve, kik a magyar jövőd minden reménységét jelentik: a magyar gyermekeknek!

Ügyilkosság. F. hó 26-án a Pónyi-pusztai határban halva találták Csonka István cipészt, aki a villanyvezetéket tartó oszlopra felmászva, megérintette az áram vezetéket, mely azonnal megölte. Koromfekete holttestét a cirkáló csendőrök találták meg. Holttestét előbb a bányatársulati kórházba, majd Zagyvarónára szállították, ahol 27-én el is temették. Ügyilkosságának oka ismeretlen.

Majális. Az I. körzeti állami elemi iskola leány és fiú tanulói május hó 27-én tartották az idei majálisukat az SBTC sportpályán mögött fekvő tisztáson. Ezt a majális minden évben érdekessé teszi különösen az a körülmény, hogy a gyerekek majdnem összes számait Kovács Gézáé írja s a kis tündérek, krampu-

NE KISÉRLETEZZÉK!

EZÉRT ISMÉTELJÜK:

NE KISÉRLETEZZÉK!

SINGER VARRÓGÉPEK

világhírűek!

Singer varrógép részvénytársaság

Salgótarjáni fiókja: Fő-ucca 23. (Városházával szemben.)

szok és manók pedig Kovács Géza zenéjére táncolnak. A pompás táncokat Dr. Tamaskovits Jenőné és Chmel Ilonka tanítják be s így a jó munkát végző tanítói gárda megnyugvással láthatja, hogy zöldi majálisuk évről-évre jobban meghódítja Salgótarján szívét. Mert ezen a délután valóságos népvándorlás indul a Pipis tövébe, jó uszonnával megrakodva. De nem hiányzik innen Fáraó nótáskezü nepe sem s Isten szabad ege alatt, az ózondus levegőben, madárdal mellett táncra perdül a sok kis csemetével együtt anyucik, apucik lába is...

Kinevezés. A vallás és közokt. Miniszter ur 882—4/2725—1931. VIII. f. ü. o. számú rendeletével Jeszenszky Kálmán pápai-prelátus apát-plébánosnak esztérgomi kanonokká történt kinevezése folytán a Nógrád és Hont k. e. e. vármegyei Törvényhatósági Iskolánkülső Népnyelvi Bizottságban megüresült bizottsági tagsági helyre báró Kray Pál dr. bálassagyarmati plébános neveztetett ki.

Élelővészlet. A m. kir. „Báthori István” 7. honvéd kerékpáros zászlóalj f. évi június hó 11. 12 és 13-án a Karancs keleti lejtőin éles lövészetet tart. A lakosságnak a figyelme felhívatik, hogy e napokon 6 h. tól 21. h. ig ezen területen ne tartózkodjon, mert az élet veszélyes és tilos.

A hipnózis misztériuma, a szuggesztív hatalmas ereje, amely csodás hatással van emberre, állatra egyaránt, jótékony Gerovics mester kezében, aki eme csodálatos tudomány segítségével az embereket akarata ellenére olyan dolgok elvégzésére kényszeríti, amelyeket rendes körülmények között megselekedni képtelenek volnának. Egy élő ember elűntetése a színpadon a közönség személtára, a médium ha hipnotizálni tanul, a médium ha elfelejt, hogy mi a neve, stb. itt még fel nem sorolt sok-sok szenzáció képezi Gerovics mester rendkívül érdekesnek ígérkező előadását,

amely f. hó 6-án szombaton este fél 9 órakor és vasárnap délután 4 órakor fél helyárrakkal, este rendes helyárrakkal lesz megtartva, a Starjani Iparos székház dísztermében. A műsorból különösen kiemelendő Gerovics mester és társulata; elűntet egy lovat lovassával együtt a közönség szeme láttára a színpadról.

Hősök ünnepe Salgótelepen.

A salgóbányai 925. sz. cserkészcsapat és a leventeegyesület május 31-én délelőtt 11 órakor tartotta meg a világháború hősi halottainak emlékére a festői fekvésű salgói sportpályán emlékünnepeket. Salgóbanán ez volt az első hősök ünnepe, melyen nemcsak Salgóbanán, de a környék közönsége is nagy számban vett részt. Az ünnepélyt a bánya-zenekar nyitotta meg a „Magyar Hísekeggel.” Az ünnepi beszédet Schnell Gyula vezetőtanító, leventefőoktató mondta. Szavaltak: Molnár Jolán VI. o. el isk. tanuló, Dubravszky János öregcserkész és Kellő Béla levente. Befejezésül a zenekar a Hymnuszt játszotta, mely után a cserkész és levente csapatok a hősök emlékének tisztelegve elvonultak a zászlók előtt. Az ünnepély rendezője Botár Gyula számvezező, cserkészparancsnok volt.

Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, mell-szúrast vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet.

SPORT.

DVTK—SSE 1:0 (0:0)

SBTC—GyKASE 4:0 (2:0)

HAC—SBTC 1:1 (0:0) A sors-

döntő mérkőzésbe mindkét csapat a legnagyobb erővel indult. Az I. félidőben az SBTC megnyerhette volna a meccset és ezzel a bajnokságot is, de a második félidő már inkább a HAC-é volt. Már csak a véletlen hozhat Salgótarjánnak két bajnokságot. —

VÁNCZA Levesek

Kaphatók:

borsópöré
zöldbabos
zöldborsó
vadászléves
bab, csülökkel
őkruszály
gombaleves
tyukleves
spárgaleves
parajleves
halikaleves
királyos leves
rizsleves
hagymaleves
burgonyaleves
franciáleves
cserkészleves
daruleves
kőményag
lencseleves
májporleves
sonkás boró
csirkegulya
kelvirágleves

Elkészítés: A „Váncza Levesek” minden egyéb hozzáadása nélkül, csupán vízzel 10 percig forraljuk és már kész a legkifinomultabb leves.

Keresse háztartásánál ezeket a nagyszerű „Váncza Leveseket” és sürgesse, ha nem kapná meg. On minden nap ebédjéhez „Váncza-levest” fog főzni, mert On is, mint mindenki rájön arra, hogy ilyen olcsón, ilyen nagyszerűt annyi idő alatt nem képes ebédjéhez főzni.

Váncza-gyár, Budapest 10.

1 csomag, 2-3 tányérra, 24 fillér.

Meghívó. A salgótarjáni piactéri ovodások június 14-én d. u. 5 órakor a Róm. Kath. Olvasóköriben tartják az évzáró ünnepélyüket, melyre a szülőket és gyermek barátokat szeretettel meghívják az ovónok.

Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes „**Ferenc József**” keserűviz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a **Ferenc József** viz szellemi munkásoknál, neurasténia embereknél és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jótékony hatású gyomor- és béltisztító szer. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Évzáró ünnepély és majális Sós- és Kishartyánban. A szécsényi esperesi kerület sósartyáni plébániájának anyae gyházi és a filiális Szent Imréről nevezett népiskoláinak növendékei tanítóikkal és a község összes intelligenciájának részvételével „Chikán Melithon Miklós kishartyáni kántor-tanító rendezésében” Kis- és Sósartyán közötti erdőségben fényes keretek között ünnepeltek meg a „Madarak és Fák Napjának” 25 éves évfordulóját. A nap jelentőségét Mráz György kerületi esperes-plébános méltatta a gyermekek előtt akik az egybegyűlt érdeklődők s szülők jelenlétében a madár és erdővédelmi szempontokat szolgáló ünnepélyhez simuló kedves szavalatokkal, énekekkel, természetrajzi ismeretekről tanuskodó monológokkal és dialógokkal gyönyörködtek a felnőtteket. Az ünnepély keretében a tanulók tornaversenyyel is meglepték szüleiket és a tanügybarátokat. Versenyfutás, kötéltánc, zsákban ugrás, lepény evés, liszt-fújás stb. kacagatták meg az iskolások hozzátartozóit. Másnap évzáró vizsgájuk volt a tanulóknak s Dr. Druga László kerületi tanfelügyelő nórádmegyeri plébános az év folyamán elért kiváló tanulmányi eredményért megdicsérte Chikán Melithon kántor-tanítót, aki évek óta lelkes szívvel dolgozik már e vidéken.

Szivgárdista zászló megáldás Mátraverebélyen. Nagy és fényes keretek közt ünnepelte meg Mátraverebély gyermekeinek, kik a Jézus-Szive tisztelet buzgó követői, zászló bontását, melylyel Szent Imre hercegnek óhajtott emléket állítani. E zászló fehér selyme nagy szerepet tölt be, mert alá csak azok a gyermekek sorakoznak, kiknek szívében él a Szent-Sziv szeretete, akik bátor hitvallói a Szent-Sziv tiszteletének. A munkájukkal azt akarják elérni, hogy egy szebb, boldogabb jövő elé nézzen hazánk olyan ifjak s leányokkal, akiknek céljuk Istenbe vetett hittel szilárd erkölcsi alapon állva a haza újja építése. Pünkösd reggelén élénk volt a falu, egybéként csendes utcája. Az iskola udvarán pezsgő élet volt, ahol ragyogó ruhájú magyarruhás lányok, fehér ruhás lányok gyülekeztek, majd a nagy számú lovas bandérium, amely csak a jelt várta, hogy induljon a község felvirágzózt hintóján Kanyás puszta dr. Nagy Ferencné kegyelmes asszonyért, ki volt oly jó lelkű s elfogadta a zászlóanyai tisztséget. A kocsin a gárda kapitánya Verebélyi Piroksa ment felkérni meleg szeretetteljes szavakban a kegyelmes asszonyt. A falu elején a zenekarral a falu gyermekei és lakói fogadták zászlóanyánkat. Már megszűröl teltűnt a bandérium s a kocsi, mely a kegyelmes asszonyt hozta, a zenekar játéka után kedves gyermekeséggel vitéz Bárkányi Olga üdvözölte a zászlóanyát, Virág Veréne atyát pedig, aki két éven át volt szorgalmas buzgó lelkes vezetője a gárdának Verebélyi Mária községnőtte, kiemelve szavaiban a viszontlátás örömet. Majd a zenekar hangjai mellett az iskolához ért a menet, ahol fehér fátyolos kis lányoktól övezve volt a zászló. Festőien szép volt a felvonulás, midőn 150 gyermek, mint a haza legkisebb katonái keményen léptek a zene szóra. A templomhoz érve, áhítatos énekekkel vonultak a gárdisták a templomba, ahol kedves kétszólamú énekekkel a hallgatókba mély áhitatot keltettek. A rudra felszerelték a fehér selyem zászlót, amelyre a ragyogó nap vidáman szórta sugarát. Szentmise alatt megáldotta Venéne atyánk a zászlót, hatalmas, szép lendülettel szavakban, méltatva azt a fontos munkát, amelyre a Szivgárda hivatva van. Szeretettel emlékezett meg a zászlóanyáról s kérte legyen igazán anyjuk e jó lelkű

gyermekeknek s kedves szavakban szólalt Bacska István gárdavezető tanítóról, akinek sok nehéz munkája ezt a szép eredményt mutatta föl s arra buzdítja, hogy legyen továbbra is lelkes vezére e csapatnak s a Szent-Sziv szellemétől áthatva neveljen hithű hazafiakat. A Szentmise után a templom téren volt a zászlószögek beverése, az első szöveget dr. Nagy Ferencné zászlóanyája hazafias lélektől áthatva verte be s arra kérve a Szent-Szivet ölelje magához e szegény hazát, majd felhangzott a gárda induló s végül Bacska István lelkes szavakban emlékezett meg a nap szépségéről buzdítva a szülőket gyermekeik vallásos nevelésében. Majd háláját fejezte ki a kegyelmes asszonynak, hogy megjelent s így egy szép napot szerzett a falu gyermekeinek. Az ünnepség után ünnepi menetbe kísérték el a falu népe a kegyelmesasszonyt, aki a község vezető embereit ebédre látta vendégül. Delután jól sikerült majális volt a gyermekeknek, ahol mindenki jól érezte magát s hálával gondolt Bacska Istvánra, aki sok fáradságával így szép s emlékeztető napot csinált a falunak.

673—1931 végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Laufer Samu ügyvéd által képviselt Laufer Lőrincz javára 316 P. 64 fill. tőke és több követelés járuléka erejéig a starjáni kir. bíróság 1931. évi 1564 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1931. évi április hó 30. n. lefoglalt 2146 P-re becsült ingóságokra a fenti kir. bíróság fenti sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1008. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a következő megnevezett Dr. Szenes A. ügyv. által képvis. Salgó G. javára 572 P. 85 fill. s jár. dr. Szenes A. ügyv. által képvis. Salgó G. javára 720 P. s jár., dr. Szalvendy Ö. ügyv. által képvis. Bacher R. javára 859 P. s jár., dr. Szalvendy Ö. ügyv. által képvis. Bacher R. javára 224 P. 40 f., s jár., dr. Lindner O. ügyv. által képvis. Vacuum Oil Co. 100 P. s jár., dr. Rubinek J. ügyv. által képvis. Magyar Mezőg. Sz. 190 P. 20 f. s jár., továbbá a foglaltat ki nem tűnő más foglaltatok javára is, az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs, végrehajtást szenvedő lakásán Karancsberényben leendő megtartására határidőül 1931. évi június hó 15. napjának délelőtti 10 órája tűzött ki, amikor a bíróság lefoglalt rádió s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

Salgótarján, 1931. évi május hó 21.

Török Gyula
kir. bírósági végrehajtó.

Villany szerelést

olcsón vállal, szerel és javít.
II. TIMARÓCZKY SÁNDOR
villanszerelő és műszerész.

615—1931 végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Laufer Samu ügyvéd által képviselt Bicskei Miksa javára 597 P. 47 fill. tőke és járuléka erejéig a bpesti I—III. ker. kir. bíróság 1930. évi 34512 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1931. évi április hó 20. n. lefoglalt 1307 P-re becsült ingóságokra a fenti kir. bíróság fenti sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a foglaltat ki nem tűnő más foglaltatok javára is, az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs, Salgótarjánban 1931. évi jún. hó 11. napjának d. e. 11 órája tűzött ki, amikor a bíróság lefoglalt lejtémrő s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

Salgótarján, 1931. évi május hó 18. n.

Török Gyula
kir. bírósági végrehajtó.

HIRDESSÜNK

A Munka

politikai hetilapban.

A kertészek hitellégyneinek kielégítése céljából felhívja a Magyar Kertészek Országos Gazdasági Szövetsége mindazon kertészettulajdonosokat, akik a kérdőívet még nem küldték be, hogy azt pontosan kitöltve, mielőbb küldjék be a Szövetség Elnökségéhez, (IX., Lónyay-u. 7.) A kérdőív adatainak pontos kitöltése nélkül senki sem számíthat hitelnnyújtásra, s ezért minden kertészettulajdonosnak saját érdeke, hogy a felhívásnak azonnal tegyen eleget. Aki kérdőívet és belépési nyilatkozatot még nem kapott volna: jelentse be levelezőlapján a Szövetség Elnökségénél.

Nyomatott: „A MUNKA” könyvnyomdában Salgótarján. — Nyomdatulajdonos: Végh Kálmán

A város központja közelében keresek nov. 1-re két szobás lakást. Cím a kiadóban.

Eladó téglából épült családiház 150 □-l telekkel elutazás miatt kedvező feltételekkel. Cím a kiadóban.

Verticsipkét, terítőt, motívot, vásárolok minden mennyiségben. Házipar Rákospalota Istvánteleki-ut. 32.

Eladó Tátra-utca 76 szám alatti ház, mely áll 5 szoba két konyhából mellékhelyiségekkel.

Eladó ház, mely áll 2 szoba, előszoba, konyha, spajz, üzlethelyiség és mellékhelyiségekkel Fő-utca 270 szám.

Tátra-Gánóc

gyógyfürdő

635 méter magasan

a tenger színe felett. A legnagyobb gyógyhatású természetes szénsavas fürdő. Nyitva május 1-től okt. 1-ig. — Napi penzió 35—55 cseh. kor. Posta és távbeszélő hivatal a fürdőben. Gyorsvonat megállóhely Poprádvélka állomáson, hol a fürdőigazgatóság autóbussza áll a m. t. vendégek rendelkezésére. 50' -os vasúti kedvezmény. Állandó fürdőorvos **Dr. Pártos Árpád.** Prospektussal és egyéb felvilágosítással szolgál: Fürdőigazgatóság: Kupele Gánovce, pod. Tatrami. (Slovensko) Külön rituális konyha.

Salgótarján megyei város polgármesteri hivatala.

1919/1931.

Néhai Löwinger Rezsőné született Tiroller Fáni volt salgótarjáni községi orvos neje 1200 P-ös alapítványának 1929-30. évi kamataira.

Pályázati hirdetmény.

Néhai Löwinger Rezsőné született Tiroller Fáni volt salgótarjáni községi orvos neje 1200 P-ös alapítványának 1929-30. évi kamataira pályázatot hirdetek.

Az alapítvány kamatára minden salgótarjáni szegény pályázhat.

Pályázati határidő 1931. június 10.

Salgótarján, 1931. május 20.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

Árverési hirdetmény.

Gyurcsó Imre és társai garábi csoportbirtokosság Garáb község határában fekvő erdőből 30. kat. hold cserhántásra alkalmas tölgy erdő folyó évi június hó 8-án d. e. 11 órakor Garáb község határában nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek eladatik. Kiküldési ár ürmeterenként 6'50 P. Becsültfátömeg cca. 1300 ürméter. Bánatpénz 1000 P. Árverési feltételek Garáb község határában és a salgótarjáni m. kir. erdőhivatalnál megtekinthetők. Termelési határidő június hó 30.

Csoportbirtokosság.

Móri fajborokat

zöldfehér, édes, 1929—30-as termésh. 14—16 malligandosát 350 litertől fölfelé.

Móri törkölyt

valódi kisüstön főzött 52 fokosát 25 litertől fölfelé

olcsón a legjobbat, vasúton utánvétellel szállított

STEINER GYULA

borbizományos

Mór, Fehér megye.

98—1931. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Dr. Somogyi Arnold ügyvéd által képviselt Stern Mór javára 109 P. 92 f. tőke és több követelés járuléka erejéig a starjáni kir. bíróság 1930. évi 7449 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1931. évi január hó 29-én lefoglalt 2800 P-re becsült ingóságokra a fenti kir. bíróság fenti sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a következő megnevezett:

Dr. Petkeo B. ügyv. által képvis. v. Lemberkovics J. javára 280 P. f. s jár. Dr. Rottenstein A. javára 280 P. f. s jár. Dr. Molnár F. javára 200 P. s. jár., Dr. Hoffmann D. ügyv. által képvis. Kern Miksáné javára 1327 P. 10 f. s jár. továbbá a foglaltat ki nem tűnő más foglaltatok javára is, az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatba nincs, végrehajtást szenvedő üzletében Kisterenyén 1931. évi június hó 16. napjának délutáni 2 órája tűzött ki, amikor a bíróság lefoglalt vetítógép s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

Salgótarján, 1931. évi május hó 20.

Török Gyula
kir. bírósági végrehajtó.

Megérkeztek a tavaszi divatujdonságok

Donászy Viktor

MAGYAR DIVATÁRUHÁZÁBA!

Legujabb divat!

Bemberg selymek a legdivatosabb mintákból, dus választékban.
Tweed szövet, costümré és ruhára nagy választékban.

Gyapjú Georgettek, minden színben.

Crepe Marocainok divatszínben.

Aki nálam veszi a hies G. F. B. harisnyáit, minden pár harisnyához ingyen kap egy nagy labdát!!!

Minden pár G. F. B. harisnyáért jótállok!

Utazóbőröndökből nagy választékot tartok!

Teljes tisztelettel:

DONÁSZY VIKTOR

„Magyar Divatáruháza” Salgótarján.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

6 Sz. 7 V.

10. Sz. 11 Cs.

13. Sz. 14. V.

A császár riválisa
Dráma 11 felv.

KÁRPÁTOKTÓL
ISONZÓIG.

Jön!

Jön!

A löportorony titka
Történet 6 felv.

A nagylőnök fia
Indiántörténet 6 felv.

Tarzan a tigris.

Kezdetek: Szerdán, csütörtökön és szombaton este 7 és 9, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.